

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

Letnik IX.

Celovec, petek, 2. julij 1954

Štev. 26 (636)

Socialisti spet napredujejo v Zapadni Nemčiji

Po nenavadno in nepričakovano visoki zmagi Adenauerjeve reakcionarne Krščanskodemokratske zveze pri lanskih volitvah v zapadnonemški »Bundestag«, je nemška Socialno-demokratska stranka sedaj spet začela napredovati. Pri volitvah v deželni parlament pokrajine »Nordrhein Westfalen« minulo nedeljo je Adenauerjeva stranka v koaliciji s prav tako reakcionarnim Katoliškim centrom doživela poraz, socialisti pa so, kljub znižanju števila sedežev v deželnem parlamentu od 215 na 200, kot edina stranka pridobili mandate.

Volitve so prinesle: Adenauerjevi CDU 90 mandatov (prej 93), njenemu dosedanjemu koalicijskemu partnerju Centru 9 (16), socialistem 76 (68), Svobodni nemški stranki FDP (ki je v tej deželi bila, v nasprotju z Bundestagom, v opoziciji proti CDU) 25 mandatov (prej 26). Kominformovci niso dosegli po volilnem zakonu določenih 5 odstotkov glasov in so zato ostali brez mandata (prej so jih imeli 12).

Po tem volilnem izidu je koalicija CDU-Center zgubila svojo prejšnjo večino in pričakujejo, da se bosta sedaj mora-

li sporazumeti za novo koalicijo CDU in FDP po vzorcu zvezne koalicije v Bonnu.

Volitve v eni najpomembnejših pokrajin Zapadne Nemčije cenijo kot dokaz za to, da nemško ljudstvo spet vse bolj odteguje svoje zaupanje kanclerju Adenauerju, čigar evropska politika pač ni privedla do pričakovanega uspeha. Spet se nemški volivci nagibajo k demokratičnim silam v državi, ki negotovim zunanjepolitičnim eksperimentom Adenauerja postavljajo nasproti dosledna prizadevanja na notranjem področju, pred očmi koristiti vsega nemškega ljudstva.

Ivan Trinko-Zamejski

Najstarejši slovenski pesnik, veliki sin Beneške Slovenije Ivan Trinko-Zamejski je v 92. letu starosti v rojstni vasi Trčmu za vedno zatisnil oči. Ugasnila je življenjska luč dramleca in klicarja ter najboljšega pesnika najzapadnejše slovenske dežele med Nadižo in Sočo.

Življenjsko delo Ivana Trinka je tako vsestransko in pomembno, da bo kot najlepši spomenik še pozne rodove spominjalo na nepozabnega buditelja beneških Slovencev. Poleg svojega duhovniškega poklica je bil profesor latinščine, italijanščine in modroslovja, v glavnem pa se je posvetil slovenščini in drugim slovenskim jezikom ter bil hkrati pesnik, filozof, znanstvenik, slikar in glasbenik. Ne samo da je kot pravi oče vsestransko skrbel za slovenske dijake in delal za slovensko beneško ljudstvo, marveč je o življenju in usodi svojega naroda seznanjal tudi deželane druge narodnosti. Njegov vsestransko razgledani duh je objemal tako zapadni kakor tudi vzhodni svet okoli sebe, iz svojega bogatega duhovnega zaklada je posređeval s prevodi in razpravami neminljive dobrine z obeh strani na obe strani.

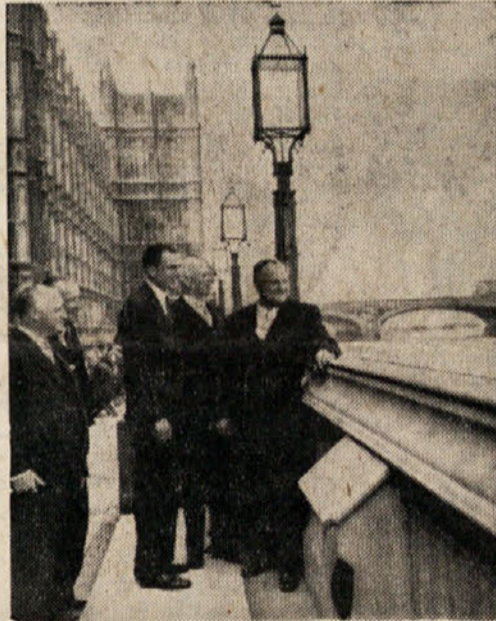
Trinkovo življenje, njegovo delo in njegova borba so najtesneje povezani z zgodovino in usodo predvsem zapadnega dela slovenske zemlje, z Beneško Slovenijo, ki mu bo ohranila trajen spomin. Ko je lani januarja meseca obhajal svoj 90. rojstni dan, se je poleg drugih zglašila na njegovem domu tudi posebna delegacija Slovenske prosvetne zveze ter mu ponesla čestitke in darilo koroških Slovencev. Tudi ob njegovi smrti se mu koroški Slovenci klanjamo kot velikemu vzoru zamejskega Slovenca — borca za obstoj in pravice svojega naroda!

Kancler Raab o sodelovanju med Avstrijo in Jugoslavijo

Zvezni kancler ing. Julius Raab je v posebnem intervjuju odgovarjal na nekatera vprašanja, ki sta mu jih stavila dopisnika beograjske »Borbe« in »Politike« o današnjem položaju Avstrije in zlasti z ozirom na odnose do sosednje države Jugoslavije. Tako je na primer na vprašanje, kako presoja sedanje avstrijsko-jugoslovanske odnose in možnosti njihovega nadaljnega razvoja, zvezni kancler poudaril:

»Jugoslovansko-avstrijski odnosi so se v zadnjih letih stalno izboljševali. Zdaj lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da na vseh toriščih sodelujemo kot dobri sosede in s popolnim medsebojnim razumevanjem. Posrečilo se nam je odnose, ki so bili skrajno hladni, v kratkem času spremeniti v korektno, zatem pa celo v izrazito priščne. V zvezi s tem želim zlasti poudariti dejavnost bivšega in sedanjega jugoslovanskega veleposlanika na Dunaju, ki sta veliko prispevala k takšnemu razvoju. Dosegli smo popolno soglasnost o političnih vprašanjih, kar je prišlo do izraza v podpori, ki smo jo nudili drug drugemu ob raznih priložnostih. Prav tako se lahko veselimo, da se je kulturna izmenjava med obema državama tako hitro razvila. Tudi gospodarska izmenjava je zadovoljiva, čeprav bi na tem področju lahko storili mnogo več. Težave so v tem, da je gospodarstvo obeh držav v procesu graditve in ker Jugosla-

vija, ki sicer čuti potrebo po nakupu raznovrstnega blaga, često ne more le-tega takoj plačati. Avstrijsko gospodarstvo vzlic ugodnemu razvoju pa se ni sposob-

Zvezni kancler ing. Julius Raab med svojim obiskom v Londonu na terasi stavbe britanskega parlamenta v družbi visokih angleških funkcionarjev parlamenta in vlade ter avstrijskega veleposlanika v Londonu (AND)

no nuditi dolgoročnih kreditov. Te dni se predstavniki obeh držav trudijo, da bi našli izhod iz tega položaja. Ker sta obe državi zainteresirani na tem, da bi se gospodarski odnosi čim bolj razširili, sem prepričan, da bodo našli pot, ki bo zadovoljiva za obe državi. Razvoj kulturnih odnosov je veliko lažji. Prisrčen sprejem naših umetnikov in znanstvenikov v Jugoslaviji, kakor tudi jugoslovanskih gostov v Avstriji, je najboljši dokaz, da takšna izmenjava ustreza iskrenim težnjam narodov obeh držav. Avstrija si je vedno prizadevala, da bi z vsemi svojimi sosedi živela v miru in prijateljstvu, s tistimi, ki imajo iste težnje, pa je zelo lahko vzpostaviti dobre sosedne odnose.

V intervjuju je zvezni kancler govoril tudi o svojem nedavnem obisku v

Londonu ter o glavnih nalogah avstrijske vlade na zunanjepolitičnem področju in dejal: »Naša glavna naloga na področju zunanje politike je, da ne dovolimo, da bi na avstrijsko vprašanje pozabili. Preprečiti moramo, da bi sedanje stanje prešlo v navado in postalo trajno. Zato si bomo prizadevali, da bo na dnevnem redu prihodnje konference, ki se bo ukvarjala z evropskimi vprašanji, avstrijsko vprašanje ponovno imelo ugledno mesto.«

O notranjepolitičnem in gospodarskem položaju Avstrije pa je kancler Raab med drugim izjavil: Temelji politične stabilnosti so bili ustvarjeni že 1945, ko je zavezniški kontrolni svet pripoznal enotno vlado za celotno Avstrijo in ker so bile še istega leta izvedene svobodne in tajne volitve. Kar se tiče gospodarstva, nam je bila razen marljivosti avstrijskega naroda omogočena tudi pomoč iz tujine in posrečilo se nam je obnoviti našo industrijo, jo racionalizirati in modernizirati. Avstrijsko gospodarstvo se je ugodno razvilo tudi v zadnjih šestih mesecih, čeprav smo se že novembra lani odrekli sleherni gospodarski pomoči iz tujine. Ker smo se sporazumeli o dolgoročnem

Guatemalo so pohodili

Po dvanajst dni trajajočih bojih med invazijskimi silami pod poveljstvom polkovnika Armasa in vladnimi četami srednjeameriške države Guatemale je prišlo v torek do sklenitve premirja. Vse dotlej je bil vojaški položaj vedno več ali manj nepregleden, kajti obe strani sta poročali o zmagah in napredovanjih svojih čet. V zadnjih dneh so tudi poročila nepristranskih opazovalcev govorila o tem, da se je invazija ponesrečila in da je guatemalska vlada gospodar položaja. Medtem pa so, kakor je sedaj znano, napadalci, ki so vdrl v Guatemalo z ozemlja sosednega Hondurasa, le nekaj bitk odločili zase.

Minulo nedeljo je skupina višjih oficirjev vladnih čet prisilila predsednika Jakoba Arbenza, da je odstopil. Oblast je prevzel neki polkovnik Carlos Diaz, ki je izjavil, da bo nadaljeval borbo proti, kakor se je izrazil, »kupljenim invazorjem Guatemale«. Istočasno je poveljnik invazijskih sil Armas osnoval svojo protivlado, sam sebe postavil za diktatorja in proglasil razpust guatemalskega parlamenta.

Po zadnjih poročilih pa so strmoglavili tudi Diaza in se je vojaška trojica pod vodstvom polkovnika Monzona na nevturalnih tleh sosedne države Salvador pogodila z Armazovo vlado za premirje. — Tudi s svoje strani je razpustila parlament, prepovedala Komunistično stranko in odredila odpust vseh uradnikov, ki jih smatrajo za privržence ali prijatelje KP, iz državnih služb. Sporedno s pre-

investicijskem programu in ker stalno rastejo prihranki kakor tudi število zaposlenih, upam, da bo naše gospodarstvo še nadalje ostalo stabilno in da bomo še nadalje izboljševali življenjsko raven naših državljanov, če ne pride seveda do kakih mednarodnih zapletov ali kriz.

Poveljnik invazijske armade v Guatemali, polkovnik Carlos Castillo Armas, katerega akcija je končno le privedla do odstopa predsednika Arbenza (AND)

mirjem je bila odrejena amnestija za vse emigrante in pripornike — nasprotnike bivšega Arbenzovega režima.

Povsem torej izgleda — raznovrstna poročila namreč še vedno ne dopuščajo jasnega ocenjevanja položaja v Guatemali —, da so napadalci, ki so očitno bili deležni pomoči vplivnih krogov v ZDA preko Nikaragve in Hondurasa, uspeli strmoglaviti s svojim agresivnim vdorom prejšnji demokratični režim Guatemale.

V Sarajevu so počastili rodoljube

Minuli ponedeljek — ob 40. obletnici sarajevskega atentata — so v Sarajevu slovesno počastili spomin Gavriela Principa in tovarišev, ki so se borili za svobodo po avstroogrski monarhiji okupirane in zasušnjene Bosne. Zastopniki sarajevske občine, mestnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva in Zveze borcev so položili vence na grobove neustrašnih rodoljubov, njihovega spomina pa so se poklonile tudi številne skupine sarajevskih meščanov in državljanov iz drugih krajev. Tudi muzej »Gavrila Principa« in »Mlade Bosne«, ki so ga lani odprli v Sarajevu, je v teh dneh obiskalo mnogo ljudi, med njimi tudi mnogi tujci.

Vabilo

NA PEVSKI KONCERT

Komornega zbora Celje

ki bo

v soboto, dne 3. 7. 1954, ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu,
v nedeljo, dne 4. 7. 1954, ob 14.30 uri pri Tišlarju v Št. Janžu v R. in
v nedeljo, dne 4. 7. 1954, ob 20. uri pri Schützu v Škofičah.

Znani Komorni zbor iz Celja, ki je žel s svojimi nastopi povsod lepe uspehe, nam bo tudi na teh koncertih z dovršenim predvajanjem prikazal lepoto slovenske pesmi.

Ne zamudimo priložnosti in se udeležimo vsi brez izjeme te kvalitetne pevске prireditve.

Vabi

Odbor domačega Slovenskega prosvetnega društva

Konec špekulacij s kmečko zemljo

Dne 20. junija je stopil na Koroškem v veljavo novi zakon o prometu s kmetijskimi in gozdnimi zemljišči (Grundverkehrsgesetz). Zakon je sklenil Deželni zbor na seji 9. junija s socialističnimi glasovi; proti zakonu pa so glasovali poslanci ÖVP in VdU.

Bistvo zakona je, kar je podčrtal tudi poročevalec v deželnem zboru, poslanec Ebner, da prepreči špekulacije z zemljo, da zaščiti kmečko zemljo pred napuhom prekupčevalcev in veleposestnikov ter da služi ohranitvi obstoja sposobnih kmečkih obratov.

Po tem zakonu je odslej prepovedan prenos lastništva ali uživanja donosa kmetijskih in gozdnih zemljišč brez privoljenja komisije za promet z zemljišči. Istotako je vezano na privoljenje komisije dajanje kmetijskih in gozdnih zemljišč v zakup, če je skupna površina večja od 1 hektarja. Na privoljenje komisije za promet z zemljišči pa ni vezan odkup zemljišč za javne namene (železnica, cesta, kanali in druge vodne gradnje); nadalje ni vezan na privoljenje prenos lastništva zemljišč v primeru zložitve zemljišč ter prenos lastništva med zakonici, sorodniki v prvem kolenu ter med lastnikom in njegovimi otroki kakor tudi ne med otroki lastnika, če se prenos nanaša na kmečko posest kot celoto.

Komisija sme dati privoljenje za prenos lastništva ali uživanja donosa, za prodajo in dajanje v zakup kmečke zemlje le pod pogojem, da to služi ustvaritvi in ohranitvi kmetijskih zemljišč ter gospodarsko zdravih, produktivnih in obstoja sposobnih kmetij. Komisija mora predvsem privoliti k prenosu lastništva na drugo osebo, če ostane kmečki obrat življenja sposobna celota in če je dano jamstvo, da bo ta oseba sama in v redu na posestvu gospodarila. Nadalje mora komisija privoliti v prenos lastništva, če gre za večje posestvo, iz katerega je mogoče ustvariti nove ali pa izpopolniti kmečke obrate, da so sposobni

za obstoj. Komisija pa mora izdati svojo privolitev tudi v primeru, če gre za odprodajo zemljišč posestva, ki je po odprodaji zemljišč še sposobno za obstoj in uspešno kmetovanje na njem.

Komisija pa ne sme privoliti v kupčije ali v prenos lastništva, ako ugotovi, da bi novi lastnik zemljišče v celoti ali razkosano prodal z velikim dobičkom, da hoče v zemljiščih samo naložiti svoj kapital ali pa povečati že itak veliko svojo zemljiško posest. Izrecno pa zakon prepoveduje prenos lastništva kmečkih obratov na veleposestnike in na osebe, ki bi s tem ustvarile veleposest ali pa povečale lastna lovišča.

Komisije za promet z zemljišči se delijo na okrajne in na deželno komisijo. V prvi instanci odločajo okrajne komisije, ki imajo za našo ozemlje svoje sedeže pri okrajnih glavarstvih Beljak, Celovec, Velikovec in Šmohor. Za avtonomna mesta Celovec in Beljak sta posebni komisiji s sedežem pri magistratih. Vsaka komisija ima poleg predsednika še štiri člane, od katerih enega za svoje primere imenuje vsaka občina.

530 otrok iz Slovenije letuje v mladinskih domovih na Koroškem in Štajerskem

V minulem tednu so prispele na Koroško in Štajersko prve skupine otrok iz Slovenije na tritedensko letovanje v počitniških domovih socialistične organizacije »Kinderfreunde« ob Vrbskem in Millstattschem jezeru in v okolici Gradca. Najmočnejša skupina, 270 otrok iz okrajev Slovenj Gradec, Šoštanj, Maribor, Ljutomer, Ptuj, Celje, Gorica, Cirkvenica,

Ta zakon je po svoji vsebini pripraven, da zaščiti kmečko posest pred še nadaljnjim usodnim razkosanjem in pred špekulacijami z zemljo na račun delovnega kmeta in prehrane delovnega ljudstva. Bistveno pa je to, da končno preprečuje izpodrivanje kmečkega ljudstva po zemljiških veleposestnikih in posestnikih lovišč. Jamstvo, da se bodo določila zakona tudi v praksi izvajala pa je dano tudi s tem, da more Kmetijska zbornica (kjer danes še kraljujejo veleposestniki iz vrst ÖVP in VdU) odposlati v komisije le po enega zastopnika, dočim deželna vlada imenuje tri člane komisije.

Da ta določila niso šla v račun ÖVP-jevskim in VdU-jevskim agrarcem, je jasno. S svojim glasovanjem proti zakonu so najbolj očitno pokazali, kaj so in koliko jim je v resnici do zdravega in trdnega kmečkega stanu. Slovensko kmečko ljudstvo pa ta zakon pozdravlja, ker vidi v njem izpolnjenih vsaj nekaj svojih političnih zahtev za zaščito svoje imovine, ki jih že leta postavlja pred javnost po svoji organizaciji Slovenski kmečki zvezi.

iz okrajev Kočevje, Postojna, Sežana in Tolmin pa je sprejel Pfeiferhof pri Gradcu.

Jugoslovanska zastava s peterokrako zvezdo je v Sekiri vsakomur vidno znamenje, da ima »Wienerheim« — počitniški dom socialističnih »Prijateljev otrok« — spet mlade goste z juga pod svojo streho.

Ko smo jih obiskali sredi sončnega sobotnega popoldneva, smo jih našli v večjih ali manjših skupinah pri igri z žogo, čebljačo vzdolž razsežne obale, čofotajoče in plavajoče v lahno valovitem jezeru ali pa mirujoče in uživajoče gorke sončne žarke na pomolu.

Z vseh vetrov Slovenije so zbrani, večidel najmarljivejši učenci in učenke srednjih šol zlasti iz podeželskih okrajev. Med slovensko govornico pa se meša tudi še bolj živahna hrvaščina otrok iz Istre okrog Pule in s severnega Jadrana. Mnogo jih je med njimi, ki nimajo več matere in očeta, ker sta oba padla kot partizana v borbi za svobodo svoje domovine ali pa postala žrtev krutega nasilja in divjanja okupatorjev nad civilnim prebivalstvom. Skupnost nadomešča tem otrokom starše in jih v domovih za partizanske sirote vzgaja v vedre in koristne člane socialistične družbe.

Jugoslovanski otroci prve letošnje kolonije v kopališču mladinskega doma »Sonnenland der Kinderfreunde« v Sekiri

Reka in Pula, se je nastanila v Sekiri ob Vrbskem jezeru, v Seeboden ob Millstattschem jezeru je došlo 150 otrok iz okrajev Radovljica, Kranj, Črnomelj, Celje in Murska Sobota, tretjo skupino 110 otrok

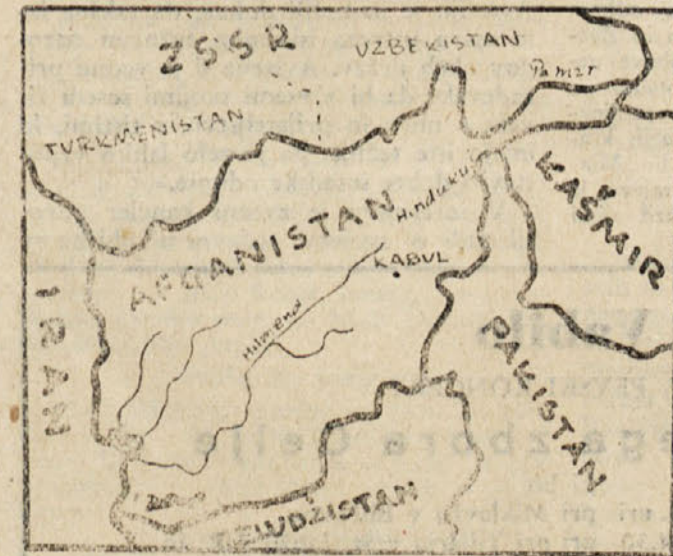
AFGANISTAN — država med dvema imperializmoma

Afganistan je monarhija na Srednjem vzhodu, ki se je mogla ohraniti kot samostojna država le zaradi svojega vmesnega položaja med področji nekdanjega angleškega in ruskega imperializma. Značilni izraz tega je še danes ozki pas afganistanskega ozemlja pod Pamirskim gorovjem, ki so ga s svojimi vojnami stvorili Angleži in ki na skrajnem severovzhodu dežele loči indijsko področje od sovjetskega ozemlja. V 18. stoletju so Afgananci dosegli neodvisnost, ali kaj kmalu so začutili pritisk carske Rusije, ki je pritiskala s severa in britanski pritisk z vzhoda preko tedaj še kolonialne Indije. V letih 1839-42, ter 1879-81 je prišlo do vojn med Britanci in Afganistanom. Končno je moral Afganistan pristati, da se bo v zunanjih zadevah posvetoval z Britanijo, ki je šele leta 1919 formalno priznala njegovo neodvisnost. Meje proti Rusiji pa so že leta 1881 določili s posebno pogodbo.

Afganistan je planinska država, ki obsega 650.000 km² površine, brez izhoda na morje. To in goratost dežele povzročata suho, ostro celinsko podnebje. Prebivalci, 12 milijonov, so revni muslimani, večinoma primitivni poljedelci, in sicer je Afganov 50%, Tadzikov 15%, Cesarejev 15%, Uzbekov 6% in drugih narodov 14%. Kulturna stopnja je izredno nizka, odstotek nepismenih pa temu primeren visok. Prebivalci se držijo obredov in zakonov muslimanske vere strožje kot muslimanske zemlje na zahodu.

Gospodarstvo dežele temelji izključno na poljedelstvu in živinoreji. Poljedelska

tehnika pa je precej zaostala, primitivna. Od celotne površine je komaj 18% obdelane. Najbolj razširjena kultura je pšenica, na severu tudi bombaž. Padavine so zelo redke, tako da morajo večino zemlje namakati. Zelo razširjeno je še nomadsko ovčarstvo. Večji del prebivalstva odide, potem ko so posejali žito, z drobnico

na visoke letne pašnike. Volna je edini pomembnejši izvozni proizvod in obenem tudi osnova skromne domače industrije, predvsem izdelovanja preprog, ki imajo kakor perzijske preproge svetovni sloves. Zunanja trgovina Afganistana je usmerjena predvsem v Indijo in ZSSR. Železnica Afganistan še ne pozna, še vedno

Menili smo, da ni lahka reč, skrbeti in imeti odgovornost za tako veliko število živahnih otrok v počitniški koloniji. Pa nam je tovariš upravnik, prav tako kakor otroci vesel našega obiska, rad pojasnil, da je skrb za deco poverjena zadostnemu številu poklicnih vzgojiteljev iz Slovenije, učiteljem in študentom pedagoških šol. Vsi skupaj so kakor velika družina in si brez togega sistema sprti zasnavljajo čim bolj sproščen in razvedrilen potek lepih počitniških dni. Skupno ali pa razdeljeni na skupine so se že v nekaj dneh razgledali po bližji okolici na sprehodih v Vetrinji, Ribnici, na Piramido in ob Hodiško jezero, avstrijski gostitelji pa jim na daljših avtobusnih izletih omogočajo spoznati tudi druge bolj oddaljene kraje naše lepe Koroške.

Ko smo se ustavili v Seebodenu ob Millstattschem jezeru ob poslopu, okrašenem z avstrijsko in jugoslovansko zastavo, so se otroci s svojimi vodilci pravkar vračali s kopanja in izletov. Takoj smo si bili prijatelji. Kakor prej v Sekiri je neutrudna mladež tudi tu takoj preizkusila vrednost nogometne žoge, skromnega darila naše Zveze slovenskih žena. Ob vstopu v obokano jedilnico, kamor so nas povabili, so se v naglici z narisanim napisom »Dobrodošli« poudarili, da so veseli našega obiska. Po večerji — videli smo, da jim je vsem šla v slast — so nam na prostranem igrišču ob spremljavi harmonike zapeli mnogo pesmi, partizanskih in narodnih, med njimi tudi naše koroške: »Njav čez izaro« in »Tam, kjer teče bistra Zilja«. In ko so se pesmi prelile in spremenile v kolo-ples, smo še mi zarajali z njimi.

V razigranem živzavu slovenske počitniške kolonije, ob pesmi in plesu, v živahni igri se navezujejo poznanstva med mladimi gosti iz Slovenije in avstrijskimi otroki domačinov. Sprva so samo od daleč opazovali veselo vrvenje, a kmalu so se približali in se spoprijateljili s slovensko deco, dasi ne razumejo slovenskega jezika: prijazen nasmeh, vesel vzklík in s primerno gesto podkrepjeno vabilo zadostuje za skupno radost. Marsikateri avstrijski šolarček v Seebodenu že zna melodijo in besedilo te ali one slovenske narodne ali partizanske pesmi. Mlada, neobtežena srca namreč ne poznajo jezikovnih pregrad in narodnostnih razlik, najmanj pa medsebojne mržnje, če jih nihče namerno ali nepremišljeno ne zastruplja s šovinističnim prezirom in sovraštvom.

Tako je širokopotezna izmenjava počitniških kolonij med Jugoslavijo in Avstrijo nadaljnji člen v verigi sodelovanja in prijateljskega povezovanja. Zlasti stitev, položena v mlada srca, lahko rodi, skrbno negovana, bogato žetev v korist obeh dežel in narodov sedov.

Slovenski deci, ki letuje na Koroškem, želimo še čim več lepih sončnih dni in mnogo neskajenega veselja v prepričanju, da bodo tudi avstrijski otroci, ki bodo v kratkem odrinili na počitnice proti jugu na obalo jugoslovanskega Jadrana, deležni enako skrbnega in prijateljskega sprejema in letovanja pri tamkajšnjih gostiteljih.

Elektrifikacija Koroške napreduje

Dočim si nekateri krogi ob spremembah v načelništvu KELAG razburjajo duhove ter se vedno spet poskuša postavljati KELAG kot neki politikum, napreduje elektrifikacija Koroške. O tem delu, ki ga KELAG v blaginjo dežele nenehno pospešuje, se malo govori. To delo ni vedno enostavno. Predvsem zadene vsaka nova vključitev, najbolj vsaka predaja kakšnega starega omrežja na KELAG na odpor ter je pogosto potrebna vsa iniciativa naprednih mož v občini, popolne delovne založitve zadevno odgovornih nameščencev KELAG in pogosto še podpore deželne vlade, da je mogoče prodreti s pametno zadevo.

In ko je končno KELAG svoje delo izvedla in je v vse hiše napeljan novi električni vod, utihnejo govorice. Zadovoljno uživa vsako gospodinjstvo dobro razsvetljavo, obrtniki za svoje motorje zanesljiv tok in kmalu pozabijo, kako je bilo prej.

To dejstvo lahko opazimo ob obisku občine Grebinj, ki je že od septembra priključena na KELAG in čeprav pri omrežju za nizko napetost tok v trgu še delajo, imajo v Grebinju že vsi KELAG-tok.

Zupan Kauer je kot lastnik tovarne štedilnikov posebno dovtopen za potrebe gospodarstva. Zaradi tega je radevolje prevzel posle načelnika skupnosti za izgradnjo svetlobnih naprav za Grebinj in okolico, ko je zaradi odpovedi elektrarne na Rudi nastalo vprašanje preče. Elektrarna na Rudi je bila uvidena dovolj, da je dobavo odpovedala, ker naraščajočemu številu odjemalcev toka ni mogla več ustreči. Že leta 1949 so bila začeta prva pogajanja s KELAG, ki pa so bila leta 1950 zaradi nekega lastnega projekta začasno prekinjena. Končno so bila pogajanja leta 1953 zadovoljivo zaključena, ko se je KELAG izjavila, da bo prevzela tretjino od skupno 1,5 milijona šilingov znašajočih stroškov, kateri uspeh je ne navsezadnje pripisati tudi izdatnemu deležu deželne vlade.

Pri delih v Grebinju je bilo treba premostiti marsikatero nezaupanje, ki so ga razširjevali celo proti delavcem KELAG: »Dva delata, ostali stojijo okoli« tako se je popred glasilo. Ko so pa dospeli KELAG-monteri in jim je v točenem in naravnost vzornem delu uspelo napeljati luč, ki je bila zagotovljena v oktobru, že v septembru, so želi priznanje vsega kraja. Prav tako znajo sedaj pravilno ceniti cene toka, ki so pri neprimerno boljši dajatvi komaj višji, kakor povprečne cene ruške elektrarne.

Kako ugodno je lahko delati ob rednem toku, se posebno lahko prepričamo, če pogledamo v delavnico tovarne štedilnikov, kjer morejo sedaj brez prekinjanja obratovati ob vsakem dnevnem času.

Kjer koli opazujemo, povsod je videti, da je zadostna preskrba z električno energijo podlaga za napredek kraja, naj si bo v kmetijstvu, obrti ali tujskem prometu ter tudi za terenski obisk kino-predstav ali za uro branja v domačem krogu ob večernih urah.

prevladuje tvorjenje na konjih in velblodih.

Afganistan nima političnih strank niti sindikatov, pač pa ima nekaj zadružnih organizacij. Največ časopisov — kljub temu da zakon omogoča izdajanje neodvisnih listov — je pod državno kontrolo ali pa so sploh državni. Sedanji vladar Muhamed Zahir Šah se je šolal v Franciji. Na prestol je prišel leta 1933, ko je bil star 19 let.

Sedaj se Afganistan, kakor ostale azijske države, v glavnem nahaja pred dvema težavama in to pred vprašanjem izboljšanja preskrbe ter pred potrebo boljše ureditve socialnih razmer. Država se trudi, da bi čim bolj povečala površino produktivne zemlje. Zato gradijo vse polno kanalov za namakanje. Država ima dve zakonodajni zbornici: senat in narodno skupščino, toda vsa oblast je kljub temu osredotočena v kraljevih rokah. Vladar imenuje predsednika vlade, ki je odgovoren njemu in ne parlamentu. Razumljivo je, da člani kraljeve rodbine redno drže v svojih rokah vsaj nekaj ministrskih stolčkov. O neki demokraciji v tej državi torej še ne more biti nobenega govora, čeprav si skuša parlament Afgancev prizadevati, da bi krenil po poti, za katero mu je zgled razvoj Indije.

Nepozabni so nam vtisi našega izleta

Že v zadnji številki »Slovenskega vestnika« ste lahko brali o festivalu hrvatske in slovenske mladine v Kopru. Brali ste tudi o tem, da smo se ga udeležili tudi zastopniki zamejske mladine. Danes pa vam hočemo sporočiti nekaj vtisov, ki smo jih odnesli iz tega festivala in iz potovanja tja dol in nazaj.

Odpeljali smo se v petek, 18. t. m., z večernim vlakom iz Podrožnice proti Ljubljani. Že na Jesenicah nas je pričakal tov. Trček, član CK LMS, ki se nam je predstavil kot vodja naše skupine. Menili smo se o marsičem in kaj hitro je minila vožnja do Ljubljane. Odšli smo na večerjo, kjer se nam je pridružila skupina zastopnikov mladine bratskih republik. Zvedeli smo, da odpotujemo naslednji dan skupno z njimi s posebnim avtobusom v Koper. Kljub temu, da je bil odhod predviden že zgodaj zjutraj, veselega razpoloženja ni bilo konca in prepevali smo pozno v noč. V soboto zjutraj smo se odpeljali proti Kopru. Že med potjo smo se ustavili in si ogledali krasote svetovno znane Postojnske jame, katero še večina sploh ni videla. Toda tudi drugi smo si jo radi še ponovno ogledali. Čez dve ali tri ure smo nadaljevali pot. Že okrog pol treh smo bili v Kopru. Takoj po obedu nas je tov. od radia Koper povabil v študij, kjer so program naše tamburaške skupine posneli na magnetofonski trak. Od tam smo se odpeljali v Fieso pri Portorožu, kjer smo v dveh tik ob krasnem morju ležečih vilah dobili odkazana prenočišča. Ker nam je do večerje preostajalo še nekaj časa, smo izkoristili to priliko za kopanje. Že v dopoldanskih urah je južno sonce močno pripekalo ter nas ogrevalo cel dan. Zato je bila naša goreča želja, katero smo gojili že vsjo pot, s tem izpolnjena. Bil je pravi telesni in duševni užitek. Po večerji smo se odpeljali v Portorož, kjer smo ob zvokih plesne godbe skupno z brati iz neosvobojene Gorice preživeli nekaj lepih uric.

V nedeljo zjutraj smo se odpeljali nazaj v Koper, kjer se je ob 9. uri začel program slavnostnega zaključka mladinskega festivala. Že kot tretja točka je bil na programu nastop naših tamburašev, nato

pa smo spet vneto spremljali ostali del programa. Navdušenje, ki se je stopnjevalo od točke do točke, je zajelo vsakogar. Nepopisen ponos in nepopisna vera v lepšo bodočnost nas vseh je navdajala vse, ki smo bili tam. Višek navdušenja pa smo doživeli, ko so združeni pevski zbori skupno z godbo na pihala za zaključek programa zapeli »Pesem o Titu« in še par drugih. Po končanem programu smo se odpeljali na kosilo v prelepi kraj St. Nicolo, kjer smo ostali do večera ob prepevanju naših lepih narodnih in partizan-

skih pesmi. Okrog 9. ure zvečer smo se odpeljali spet proti Ljubljani, kjer smo ostali do ponedeljka dopoldne. Po kosilu se je nadaljevalo naše potovanje in sicer proti Gorenjski. Zopet s posebnim avtobusom smo se v isti družbi peljali najprej v Begunje, kjer smo si ogledali pokopališče talcev ter spomenike, ki častijo njihov spomin. Zal si nismo mogli ogledati muzeja NOB, ki še ni izgotovljen, a smo zvedeli od tovariša, ki nas je seznanil z najnovejšo zgodovino tega kraja, da bo kmalu tudi to delo izvršeno ter si ga bo-

mo lahko ob prihodnji priliki ogledali. Odtod na Bled oziroma Blejski otok nas je peljala pot, kjer smo še kratak čas uživali lepoto slovenske zemlje. Poslovlili smo se od mladine iz bratskih republik. Prirčno slovo nas je ponovno podkrepilo v misli, da je tesno povezana z nami vsa jugoslovanska mladina. Odpeljali smo se na Jesenice, kjer je že stal pripravljen vlak, ki nas je odpeljal preko državne meje. S pesmijo na ustih in polni lepih spominov smo se bližali postaji, na kateri smo se razšli v različne smeri.

Nastop naših tamburašev iz Bilčovsa in Zgornje Vesce na slavnostnem zaključku mladinskega festivala v Kopru. — Naši udeleženci festivala so med potjo obiskali tudi Bled in se z značilnim blejskim čolnom pripeljali do otoka

Dijaški dom daje nove možnosti za šolanje mladine

Le kratki dnevi nas še ločijo od zaključka tekočega šolskega leta in za številne mlade ljudi se bo s tem odprla pot v skrbi in dolžnosti polno življenje. Brezskrbno so doslej sedeli v šolski klopi in edina njihova dolžnost je bila, da s čim boljšim uspehom zaključijo svoje šolanje ter si pridobijo čim več znanja in sposobnosti za trdo življenjsko borbo in se tako kot pošteni ter koristni člani vključijo v človeško družbo. Ne velja to le za vse tiste, ki bodo končali študij na srednjih in višjih šolah ter iskali zaposlitev v najrazličnejših poklicih, marveč v vsaj taki ali pa v še večji meri za one, ki niso imeli možnosti ali pa tudi ne veselja do obiska višjih šol in bodo po končani ljudski šoli odšli kot vajenci v posamezne obrtne in industrijske stroke, da neposredno vključeni v delovni proces izoblikujejo svoje praktično in teoretično poklicno znanje.

Ob teh premišljevanjih pa ne smemo prezreti, da bodo v trenutku, ko bodo zapuščali šolsko klop, stali tako prvi kakor tudi drugi pred silnimi težkočami zlasti z ozirom na splošno pomanjkanje možnosti za zaposlitev. Tisoči in tisoči mladih ljudi po celi državi bodo zaman iskali učnega mesta oziroma njihovi šolski izobrazbi odgovarjajočega dela, ker zakonite določbe, ki naj bi šoli odrasli mladini zanesljivo zagotovile možnosti za nadaljnji razvoj, pač še niso zadostne in vsestransko zadovoljive, marveč nasprotno še v marsičem pomanjkljive. Vsekakor bo za merodajne in odločujoče činitelje slej ko prej ena najvažnejših nalog, da preskrbijo mladini, ki vsako leto zapuščata šolsko sobo, odgovarjajočo zaposlitev in ustrezne možnosti za primerno poklicno usposobljenost.

Enako se je ob zaključku šolskega leta treba spomniti tudi tistih, ki bodo po nekaj tednov počitniškega oddiha spet z novim vese-

ljem in svežim duhom prestopili prag v novo šolsko leto, dobo nadaljnega učenja in izpopolnjevanja. Večinoma bodo počitnice zanje čas brezskrbnega izživljanja — izjema bodo le tisti, ki jim pri zadnjih izpitih ni šlo vse po sreči in bodo morali tudi počitniški čas porabiti za učenje — dovolj bo časa za gojitev zdravega športa, po potrebi pa tudi za pomoč pri delu doma.

Ne bodo pa brez vseh skrbi mogli ostati starši, ki jim je pri srcu ustrežajoča šolska izobrazba njihovih otrok. Posebno velja to še za tiste, ki so se odločili poslati otroke v višje šole: v gimnazijo, trgovsko šolo in akademijo, učiteljske, razne obrtne šole in druge učne ustanove. Ker so vse te šole skoraj izključno v mestu, nastane s tem tudi vprašanje, ali se bo otrok-študent dnevno vozil po desetine kilometrov daleč v mesto ali pa mu bo tam treba preskrbeti primerno prenočišče in zadostno prehrano. Vsekakor bo otroku in njegovemu napredovanju v šoli mnogo bolj koristno od-

govarjajoče bivanje v mestu, saj tako ne bo več z nezdravo vsakodnevno vožnjo izgubljal dragocenega časa za študij.

Gotovo ne bo vedno brez nadaljnega najti primernih možnosti za preživljanje študenta v mestu, zato bodo številne naše družine vsekakor lahko vesele dejstva, da je Slovenski prosvetni zvezi s pomočjo Slovenskega šolskega društva uspelo urediti za naše študente, ki obiskujejo celovške šole, ustrezno in udobno bivališče. Do pričetka prihodnjega leta bo naš novi Dijaški dom namreč že tako daleč, da bo dajal prostora za 30 fantov-dijakov, ki bodo v lepo in moderno urejenih in opremljenih prostorih pod nadzorstvom prefekta našli zdrave in smotne pogoje za bivanje in študij. S tem pa bo tudi marsikateri naši družini, ki doslej ni imela primernih možnosti za pošiljanje svojih otrok v mestne šole, dana prilika, da omogoči svojemu naraščaju današnjemu času in sedanjim potrebam odgovarjajočo šolsko izobrazbo.

Mednarodno odlikovanje filma „Poslednji most“

Avstrijski film »Poslednji most« so pri mednarodnih slavnostnih filmskih predavanjih v Berlinu odlikovali z zlatim lorvorom. Znameniti film, o katerem smo v našem listu nedavno prinesli daljšo oceno, bodo, kakor smo izvedeli, predvajali v jeseni tudi na Koroškem.

Pravoslavni muzej v Beogradu

V Beogradu so v prostorih tamošnje patriarhije odprli muzej srbske pravoslavne cerkve, za katerega so začeli zbi-

rati gradivo že pred drugo svetovno vojno. V muzeju so razstavljene razne ikone, cerkvene knjige in druge potrebščine, ki prikazujejo nastanek in razvoj srbske pravoslavne cerkve. Otvoritvi muzeja so prisostvovali tudi odposlanec predsednika maršala Tita, predsednik zvezne verske komisije, predstavniki Srbske akademije znanosti in beograjske univerze ter arhijereji srbske pravoslavne cerkve, srbski patriarh pa je imel ob tej priložnosti slavnostni nagovor.

Dr. Mirko Rupel:

SLOVENSKI JEZIK

Pridevniki iz tujih lastnih imen

Pridevnike iz tujih lastnih imen delamo v glavnem po pravilih, ki veljajo za sklanjanje teh imen (gl. pri samostalniku).

Pridevniki iz slovanskih imen: Púškinov, Karadžičev, Tolstojev, kragujevški (Kragujevac, -vca). — Od imen, ki so sama po sebi pridevniki, ne delamo svojilnih pridevnikov, temveč rabimo roditeljske: Dobrovsky — slovnica Dobrovskega; Čehov — črtice Čehova.

Pridevniki iz staroklasičnih imen: Ksenofon, Ksenofonta — Ksenofontov; Kato, Katona — Katonov; Sokrat — Sokratov; Odisej — Odisejev; Horac ali Horacij — Horacov ali Horacijev; Venus ali Venera — Venerin; Cicero ali Ciceron — Ciceronov.

Pridevniki iz romanskih in germanskih imen:

1. Barrès — Barrèsov (izg. *barèsow*); Dumas (izg. *dü-má*) — Dumasov (izg. *dü-májew*); Descartes (*dekárt*) — Descartesov (*dekártow*);

2. a) Morse (izg. *mòrs*) — Morsov (izg. *morsow*) Molière (*moljèr*) — Molièrov (*moljèrow*), Shakespeare (*šekspír*) — Shakespeareov (*šekspírow*), Lesage (*lèsáž*) — Lesageov (*lèsážow*);

b) Zola (izg. *zólá*) — Zolajev (izg. *zolájew*), Richelieu (*rišeljé*) — Richelieujev (*rišeljéjew*);

c) Goethe — Goethejev, Dante — Dantejev, Galsworthy (izg. *gálsworst*) — Galsworthyjev (*gálsvorsijew*);

č) Luter — Lutrov, luterski; Manchester (izg. *mènčestár*) — manchesterški (izg. *mènčestrski*), Beethoven — Beethovnov, Hegel — Heglov, Wagner — Wagnerjev, Schiller — Schillerjev;

d) Monte Carlo — montecarlski, Buenos Aires — buenosaireški, New York — newyorški;

e) imena, ki se končujejo v osnovi na *-k*, *-g*, *-b*, *-s*, *-z*, *-c*, delajo pridevnik po slovenskih glasovnih zakonih z mehčanjem: York — yorški, Hamburg — hamburški, Tübingen — tübinski, Urach — uraški, Suez — sueški, Linz — linški.

Izpeljava pridevnikov

Pripone

Pripone dajejo pridevniku določen pomen. Tako izražajo pripone *-ov*, *-ev*, *-in*, *-ski* svojino (očetov, Markov, striček, materin, delavski), pripone *-av*, *-ljev*, *-en*, *-ast* lastnost (domišljav, bojazljiv, besen, bebast), pripone *-ast* podobnost (kašast), pripone *-av*, *-at*, *-it* obilico (luskav, brkat, plodovit), pripone *-ov*, *-ev*, *-en* snov (ajdov, češnjev, koščen, jeklen, cemen-ten), pripone *-ljev*, *-en* možnost (čitljiv, viden), pripone *-alen*, *-ilen* nāmen (igralen, čistilen), pripone *-ljust*, *-kast*, *-ben* manjšanje (suhljust, črnkast, majhen).

Posebej velja opozoriti na priponi *-ov* in *-in*.

Pripona *-ov* dela svojilne pridevnike iz moških osebnih imen (*bratov*, *Janezov*) in iz živalskih imen (*gadov*, *medvedov*). Zatem so pridevniki na *-ov* iz rastlinskih imen, a ti imajo snovni pomen: *ajdov* med, *brezova* metla, *lipov* cvet, *brezovo* olje. Lahko torej rečemo, da se pridevniki na *-ov* (*-ev*) izpeljujejo iz imen oseb, živali ali rastlin.

Imamo pa tudi od neživih stvari take pridevnike: *ilov*, *glinov*, *kruhov* močnik, *lojeva* sveča. Ker gre za snovni pomen, so pravilni. Kako pa naj razložimo take primere: *bičev* ročnik, *glavnikovi* zobje, *ključeva* brada, *kolovratovo* vreteno, *noževa* konica, *sodovo* dno, *stolova* nega, *loparjev* ročaj? Take primere, ki so ljudski, si lahko razlagamo kot posebitve (personifikacije). Ljudski so tudi *breznov* sneg, *petkova* jed, *križev* teden.

Teže je opravičiti *vodikov* dioksid, *kalcijev* karbonat, *slonkova* črta, *krugov* obod. Te in podobne izraze je rodila potreba v znanstvenem izrazoslovju; danes so že splošno v rabi in dovoljeni.

Pridevniki na *-in* se izpeljujejo predvsem od imen ženskih oseb: *materina* beseda, *bčerin* svet, *Ančkina* skrinja! Pripone *-in* je dovoljena tudi za pridevnike iz živalskih imen, kadar gre za osebno, edninsko svojino: *gazelina* noga, *bubin* zapredek, *glistina* jajčeca; drugače pa se od živalskih imen delajo pridevniki s pripono *-ji* (*ovčji* sir, *kozji* mleko). Primere, kakor *lunin* svet, *iglino* uho, *ladjin* rilec, *Matičin* tajnik razlagamo tako, da gre za posebitve.

(Dalje prihodnjik)

KOLEDARI

Petek, 2. julij: Obisk M. D.
Sobota, 3. julij: Heliodor
Nedelja, 4. julij: Urh
Ponedeljek, 5. julij: Ciril in Metod
Torek, 6. julij: Izaija
Sreda, 7. julij: Vilibald
Četrtek, 8. julij: Elizabeta

SPOMINSKI DNEVI

2. 7. 1866 Rojen v Rožeku sikar Peter Markovič.
3. 7. 1852 Odkritje Prešernovega nagrobnika v Kranju.
4. 7. 1846 Rojen na Brežici pri Ljubljani literarni zgodovinar Franc Levec — 1934 Umrta Marija Curie Skodlowska, ki je odkrila radioaktivne snovi.
5. 7. 1843 Izšle Bleiweisove „Kmetijske in rokodelske novice“ — 1944 Partizani napadli orožniško postajo na Djekšah, zaplenili vse orožje in živila.
6. 7. 1835 Utonil v Savi pri Tomačevem Prešernov prijatelj Matija Čop — 1845 Rojen v Zavrhu pri Smledniku planinec in glasbenik Jakob Aljaž.
7. 7. 1935 Umrli svetovnoznani sadjar Ivan Vladimirovič Mičurin.
8. 7. 1809 Rojen v Krapini narodni buditelj in književnik Ljudevit Gaj, sestavljalec „gajice“ — 1944 Borba z Nemci v Zgornjih Libučah.

Lipa nad Vrbo

Na univerzi v Ljubljani je promovirala za doktorja medicine Marica Reichmanova, p. d. Jesenikova iz Lipe nad Vrbo. Čestitamo!

Šmarjeta — Grablje

O pomembnosti in lepoti šmarješkega kraja smo nekoliko obširneje poročali že v nekem zadnjem dopisu. Zaradi tega se danes omejimo le na dogodek sam, o katerem je bilo polno zanimanja in govorenja v naši okolici. In tudi ni čudo. Spet sta mlada človeka ustanovila novo družinsko skupnost, novo celico v širši družini našega slovenskega ljudstva na Koroškem.

Mladi Kolenik Lojze, ki je ostal na očetovi domačiji in postal kmet, je namreč v ponedeljek minulega tedna privedel na svoj dom ženo, mlado 20-letno Bokrovčič Potočnik Gretko, ki naj bi postala središče in matica novoustanovljene družine. Na vse zgodaj so v ponedeljek zjutraj strelili iz topičev na nevestinem in ženinem domu zagrmeli in napolnili dol in hrib z mogočnimi odmevi ter naznanjali, da je vstal na enem hribu Lojze, na drugem pa Gretka ter sta se napravljala za važni življenjski dan.

Ob navzočnosti gostov, zares številnih sorodnikov, sosedov in znancev, sta ženina in nevesta opravila v Pliberku poročne formalnosti. Na to pa se je vsa številna svatovska družba podala na ženinov dom h Koleniku, kjer je bila pripravljena bogata gostija in vse, kar spada k dostojni kmečki svatovščini. Stari in mladi so bili razigrane volje ter je vsem ob petju, drugi zabavi in plesu prehitro minula noč do belega drugega dne. Potem pa so se pričeli gostje razhajati in mlada žena, ko se je poslovila od svoje dobre matere, sester in brata, je ostala za stalno na svojem novem domu, kjer bosta z možem skupno premagovala naloge, ki jih stavi življenje.

O značajih mladoporocencev ni potrebno posebej pripominjati, saj sta oba iz znanih in spoštovanih naših družin ter smo prepričani, da bosta tradicijo svojih staršev čuvala in negovala do zadnjega dne. Mnogo sreče in čestitamo!

Kapla na Dravi

Petletni sinček Petra in Marije Kelih je na tragičen način izgubil svoje mlado življenje. Ko je bilo nedavno zaposlenih nekaj ljudi z gašenjem apna, se je v bližini apnenca nahajal in igral tudi mali Flori Kelih. Otrok je pričel naenkrat teči zadenski in ne da bi pazil kod hodi, se je z naglico približal jami in štrbunknil vanjo. Skoraj do trebuha je nesrečni otrok obtičal v jami, kjer je vrelo apno. Navzoči delavci so ga seveda nemudoma potegnili iz jame, toda s strašnimi opeklinami. Fantka so prepeljali v bolnišnico v Celovec z upanjem, da ga bodo ohranili pri življenju. Toda, žal, bilo je zaman. Mali Flori je težkim poškodbam podlegel in na bridko žalost staršev so mlado bitje zanesli za vedno na pokopališče.

Vsa širša okolica globoko sočustvuje s tako hudo prizadeto Kelihovo družino in ji izraža odkrito sožalje.

Po naši zemlji

Samo skupno delo na enakopravni podlagi
more biti v prid in dobrobit občine

Z občinske seje v Bilčovsu

Od zadnjih občinskih volitev v mesecu marcu je občinski odbor naše občine že prav dostikrat zasedal. Dnevni red se je bil zmeraj precej pester in deloma tudi važnega pomena za našo občino. Od letnega proračuna preko delitev subvencij pa tja do kategorizacije potov je bila vsa stvar v redu. Skoraj vsi sklepi so bili soglasno sprejeti.

Izgledalo je, da se novoizvoljeni odborniki kljub svojim raznim mnenjem prav dobro razumejo in da jim je procvit naše občine več kot njih strankarski interes. Na predzadnji seji ni več ostalo pri tem. Čisto nepričakovano je tedaj gospod župan stavil brez vsake upravičene podlage predlog, da naj občina odpusti tukajšnjega tajnika in je zahteval odobritev tega predloga brez predhodne debate ali razgovora. Razen petih zastopnikov tako imenovane »Heimatliste« so vsi ostali odborniki ostrmeli nad takšnim nedemokratskim početjem g. župana. Takoj je bilo razvidno, da gre tukaj za dobro premišljeno načrt, po katerem naj še tajnikovo mesto naše občine dobi novo barvo in sicer črno-rjavo, po vzorcu »Heimatliste«. Ker gospodje od Heimatliste ob navzočnosti vsaj 2/3 občinskega odbora lahko sami s pomočjo g. župana izglasujejo vsak

sklep, so štirje slovenski odborniki pred glasovanjem po kratki izjavi, da so principiarno proti odpustitvi g. tajnika, zapustili sejo in je s tem postala seja nesklepčna.

Iz nerazumljivih razlogov je potem Heimatliste sama sklepala naprej, kljub temu, da so sklepi brez 2/3 navzočnosti odbornikov neveljavni. Končno je poseglo vmes okrajno glavarstvo in vse sklepe razveljavilo. Gospod župan, nekoliko razjezen in užaljen, je sklical nekaj dni po tem drugo sejo ter uporabil pri tem paragraf, ki določa, da je seja sklepčna pri vsaki udeležbi. Tudi proti takemu načinu diktature so naši odborniki ostro protestirali, sklicujoč se na pravila, katere pri važnih sklepih takšnega postopanja ne dopuščajo. Na podlagi dejstev in protipostavnega ravnanja je moral g. župan ta svoj predlog na zadnji seji potegniti nazaj.

Na tej seji je prišlo seveda tudi do ostrih debat, ker so naši odborniki svoje sodelovanje obljubili le tedaj, če bo ravnanje g. župana v bodoče pravilno in ne protipostavno, ker samo skupno delo na enakopravni podlagi more biti v prid in dobrobit naše občine, ne pa diktatura ene stranke.

Kako je z živinorejsko zadrugo v Bilčovsu?

V Slovenskem vestniku smo nedavno med drugim tudi čitali poročilo o občnem zboru živinorejske zadruge v Libučah, o tamkajšnjem delovanju in napredovanju.

Tudi pri nas v Bilčovsu smo imeli ustanovni občni zbor živinorejske zadruge, toda to se je godilo že pred enim dobrim letom, od tedaj naprej pa se ni nič več slišalo o njej. Pri ustanovitvi sta bila navzoča tudi zastopnika Zveze slovenskih zadržug ter Slovenske kmečke zveze. Zato nam je neaktivnost zadruge tem bolj ne-

Škofiče

Presunljivo je pretresla minuli ponedeljek vse prebivalstvo naše okolice grozotna novica o strašni nesreči, ki je zadela daleč na okoli znanega mizarskega mojstra Franca Kovačiča iz Jerberga. Nesrečni mož je prišel ob življenje na grozotno tragičen način. Kot delaven in ugleden mizar se je, kakor vedno, tudi v ponedeljek zjutraj podal na svoje delovno mesto v svojo priljubljeno delavnico. Zaposlen je bil v strojnem oddelku svoje mizarske delavnice, kjer se mu je primerila usodna nesreča. Sam je bil v delavnici in je delal z rezkalnim strojem. Nihče ni vedel in mogel slutiti, kaj se mu je pripetilo. In ko je ob kakih pol desetih prišel v strojni prostor njegov mizarski vajenec Arnold Käfer, ki je delal v stranskem

KRALJICA ZDRAVILNIH VRELCEV
pri obolenjih: žolča, jeter, želodca, dihalnih organov, kakor tudi pri stvarjanju peska in kamnov v ledvicah, žolčniku in mehurju, odlična pri gorečici

prostoru, se je temu nudil grozoten prizor. Mojster Kovačič je ležal ob rezkalnem stroju v mlaki krvi z dobesedno odrezanim lobanjskim svodom. Prestrašeni vajenec je nemudoma obvestil mojstrovno ženo, ki je takoj hitela k ponesrečenemu možu, kjer je vsa prepaščena videla njegovo obupno stanje.

Kako je do te strašne nesreče prišlo, ne ve nihče prav gotovo, ker se je Kovačič sam nahajal v delavnici. Domnevajo pa, ker je ponesrečeni trpel na srčni hibi, da ga je pri delu napadla slabost in se je onesvestil ter v tem stanju padel na rezkalo, ki je opravilo svoje grozotno delo. Takoj poklicani zdravnik je mogel na žalost ugotoviti samo še nastop smrti.

Številna množica žalnih gostov se je zbrala minulo sredo in spremila pokojnega Kovačiča na njegovi poslednji poti. Mnogi so si ogledali tudi prostor pokojnikove delavnice in mesto grozne nesreče. Ob odprtem grobu se je v imenu domače posojilnice in Zveze slovenskih zadržug poslovil od pokojnega Lovro Kra-

razumljiva. Ne vemo, komu bi po pravici pripisali krivdo za to, apeliramo pa in se obračamo na odbor zadruge, Zvezo slovenskih zadržug in Slovensko kmečko zvezo, da končno enkrat napravijo s takšnim stanjem in mrtvarjenjem konec ter omogočijo zadruzi s kakršno koli pobudo in pomočjo njeno delovanje in razvijanje. To pričakujejo od njih vsi, ki so že člani, pa tudi vsi tišči, ki se bodo za članstvo odločili šele, ko bodo videli, da je živinorejska zadruga živa in delavna.

mer, p. d. Janše, ter se mu je za njegovo sodelovanje zahvalil.

Tako nesrečno preminuli mojster Franc Kovačič zapušča ženo in troje mladoletnih otrok. Vse prebivalstvo okolice brez razlike deli strašni udarec s tako bridko prizadeto Kovačičevo družino in ji izraža svoje globoko sožalje.

Sele

Danes sporočamo drobno in veselo vest o pomembnem in prijetnem življenjskem dogodku iz ljudskega gibanja v našem kraju. V ponedeljek, bilo je dne 14. junija, sta sklenila zvezo za življenje Francova Ani iz Zgornjega Kota in Tomi Ogris iz fare. Veselo in živahno ženitovanjsko slavlje je bilo v gostilni pri Falleju, kjer smo lahko našli številne ženitovanjske goste, nad 100 ljudi, sorodnikov in znancev mladega para. Razpoloženje na svatovščini je bilo prvovrstno, kjer se je posebno izkazal v svoji vlogi tudi »camar«

Železnokapelški Carinthia
Lithion vrelci

Čevhov Pepi in teta, nevestina sestra Rozi.

Oba mlada poročenca izhajata iz zavednih slovenskih družin in ta zavest odlikuje tudi njiju. Tomi je marljiv in skrben delavec in je poleg drugega tudi domačo hišico prav lepo na novo izgradil, kjer naj klije novo srečno družinsko življenje. In to želimo vsi, medtem ko njima iskreno čestitamo.

Ukinjen osebni vlak Področica—Jesenice

Zaradi gradbenih del v karavanškem predoru je osebni vlak na progi Področica—Jesenice, ki je odhajal iz Področica ob 8.43 uri, od četrtega, dne 1. junija 1954, ukinjen. Namesto tega vozi tovorni vlak s prevozom potnikov iz Področica ob 10.30 uri s prihodom na Jesenice ob 10.58 uri.

Kmečka gospodarska zadruga Brnca
r. z. z. o. j.

VABILO

na redni občni zbor naše zadruge, ki bo v nedeljo, dne 11. julija, ob 1/22. uri popoldne v gostilni Prangar v Zmotičah.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora
2. Odobritev letnih računskih zaključkov za leto 1953 in razrešnica odboru
3. Volitev nadzornega in upravnega odbora
4. Zadržni referat zastopnika Zveze
5. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti se vrši pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je sklepen pri vsakem številu navzočih ali zastopanih zadržnikov.

Brnca, dne 28. junija 1954.

Za upravni odbor:

J. Galob, l. r.

Peter Kofler, l. r.

Kratke vesti iz Koroške

Šolar Jožef Taupe iz Dobrave v občini Bistrica na Zilji je v gozdu nabiral črnice. V gošči je našel ročno granato in komaj, ko jo je prijel, je eksplodirala. Fant je utrpel težke poškodbe na obeh rokah in obrazu ter so ga z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico v Beljak.

V gospodarskem posloju posestnika Raserja Jožefa v Goricah pri Medgorjah je v četrtek minulega tedna izbruhnil požar. Poslopje je pogorelo do tal z vsemi zalogami krme in gospodarskimi stroji. Požarni brambi iz Medgorij in Podgrada sta hitro prispeli na mesto požara ter je njima uspelo obvarovati sosednja poslopja.

V kopaljšču Kalmus v Sojnici se je kopal 15-letni brivski vajenec Walter Lenggauer iz Celovca. Pri mostu ga je voda zanesla k jezu, ga pritisnila k nekemu stebri, kjer si je zataknil nogo, da se sam ni mogel rešiti. Na srečo je dospela hitro pomoč ter so že nezavestnega s poskusi oživljanja spet spravili k življenju.

V letovišču Vrbi so letos kljub neugodnemu vremenu za letovanje že deset dni prej kakor lani mogli pozdraviti 10.000-ega gosta. Desettisoči gost Nemec Gerd Weissling s svojo ženo Anemarie, je prispel dne 21. junija in se nastanil v hotelu Carinthia. Gostu na čast je vodstvo hotela priredilo majhno svečanost.

Posestnik žage v Bačah, Jožef Baumgartner, je doživel izreden lovski blagor. V svojem lovskem revirju v Zgornjih Rutah pri Bekšanju je namreč ustrelil dve leti starega divjega merjasca.

„Carinthia-Lithion-vrelci“
v Železni Kapli

Na Spodnjem Koroškem, nedaleč od trga Železna Kapla v smeri proti Jezerskemu vrhu se nahajajo sredi iglatih gozdov, „Carinthia-Lithion-vrelci“. Ze v času stare Avstrije so bili v tu- in inozemstvu najbolj poznani ter so šele zaradi homatij obeh vojn zapadli v pozabljenje.

Prirodno čisti, iz skale vrvaajoči vrelci so zares čudežna voda, ki je po vsebini dragocenih mineralij, kakor litija, kalija, kalcija, magnezija, železa, bikarbonata, borove in ogljikove kisline, nedoseženi.

Pri obolenjih ledvic, mehurja, žolčnika, že-

Naprodaj pri:
RUDOLF SIMONITSCH
Waagplatz 2 Borovlje — Ferlach Tel. 389
in pri vseh ostalih trgovcih

lodca, dihalnih organov, nadalje pri motnjah v prebavi in pri gorečici je redno pitje te zdravilne vode zelo priporočljivo ter je že marsikateroga težko bolnega popolnoma ozdravilo.

Mnogo zahval in priznanj smo že prejeli. V zgradbah vrelcev so na razpolago kadne kopeli. Te kopeli odlično pomagajo pri zdravljenju revmatizma, ishiasa, skrnine, motenj obtoka ter živčnih in ženskih bolezni.

Ker je za ozdravljenje potrebnih 10 do 21 kopeli, so v bližnji Železni Kapli na razpolago stanovanja.

Ob toplem letnem času je Carinthia-voda, prirodno čista ali pomešana s sadnimi sokki, priznana osvežujoča pijača. Vodstvo obrata bo vodo v kratkem stalno dobavljalo lekarnam, drogerijam in trgovcem na Koroškem in na Dunaju, da bo ta neprecenljiva pijača prinašala čim več ljudem ozdravljenje in okrepčilo.

Darmstadtški Salomon

Nemčija premora menda najbolj nenavadnega sodnika na svetu. Karl Holzschuh, sodnik v Darmstadtu, nalaga krivcem originalne, nenavadne kazni, katerih cilj ni kaznovanje kot tako, marveč prevzgoja in razvijanje ljubezni do tistega, proti čemur se je obtoženec pregrešil. Zaradi prizadevnosti in takta je doživel ta sodnik v svoji praksi morda več uspehov kot kateri koli njegov kolega, ki sodi natanko po paragrafi. Zato so mu dali vzdevek »darmstadtški Salomon«.

Sodnik Holzschuh ima opravka v glavnem z mladoletniki. Število mladostnih prestopkov je zlasti po drugi svetovni vojni naraslo. Mnenja je, da je treba mladim ljudem, ki jim je enkrat na življenjski poti spodrsnilo, pomagati k poštenosti in marljivosti. Preden izreče sodbo, natanko preštudira dotedanje življenje obtoženca. Ugotoviti skuša njegovo zanimanje, življenjske razmere, knjige, ki jih prebira in podobno. Šele potem izreče ustrezno sodbo.

Oglejmo si nekaj njegovih »primerov«.

Nedavno je sedel na zatožni klopi 17 letni mladenič, ki je ukradel motorno kolo in nato brezglave divjal z njim po mestnih ulicah. Sodnik se je odločil, da ga ne bo dal zapreti. Takole ga je obsodil: »Če boš divjal po cestah kot norec, ne boš nikoli spoznal naravnih lepot, zato te obsojam na leto dni članstva v »Klubu pešec«.

Podobno se je zgodilo tudi s pekovskim pomočnikom, ki je ukradel mojstru denar. Sodnik se je odločil, da mora krivec za kaznen speči otrokom v darmstadtški bolnici pecivo.

Pa še en primer: fanta sta si »izposodila« dvojice motornih koles. Sodnik se ni oziral na običajni postopek v takih primerih. Obsodil ju je: naročiti se morata na list: »Die Brücke«, ki ga izdajajo odpuščeni kaznjenci, in osebno zanesti vsako številko mesečnika v darmstadtške zapore. »Vsakokrat, kadar bosta prišla tja s številko, lepo pomislita, kako bi vama bilo, če bi se tudi za vama zaprla tista velika vrata.

Krompir se ni mogel takoj uveljaviti v Evropi

Kolumb je odkril leta 1492 novi svet, Ameriko. Prav to odkritje pa je odprlo mnogim rastlinam pot v Evropo. Tako smo dobili v Evropo koruzo, krompir, kakao, tobak, paradiznike in še mnogo drugih reči, brez katerih bi si današnjega življenja ne mogli zamišljati. Kolumb takrat, ko je odkril novo zemljo, prav gotovo ni slutil, da bo s svojim odkritjem povzročil pravo zmedo v kuharski umetnosti in poljedelstvu.

Dolga in napeta je zgodba, ki nam kaže pot krompirja v Evropo. Ko so ga prinesli iz Amerike, ga je Evropa več kot sto let odklanjala. Spočetka je bil samo zanimivost za prirodoslovce. Všeč je bilo marsikomu tudi krompirjevo cvetje, saj si ga je celo francoski cesar Ludvik XVI. zatikal za gumbnico. Kot hrano pa so krompir prvič uporabili v Španiji, in šele to le za prehrano preprostega ljudstva. Anglež Drake ga je prvič prinesel v svojo domovino v 16. stoletju, in to šele proti koncu stoletja, toda uveljaviti se ni mogel. Angleži so ga smatrali za škodljivo in grdo hrano, celo nevarno človeškemu organizmu. Španski mornarji, ki so prvič videli krompir pri Inkah na Peruju, so celo smatrali, da Inki iz krompirja izdelujejo strup za svoje puščice in da ga samo v ta namen gojijo.

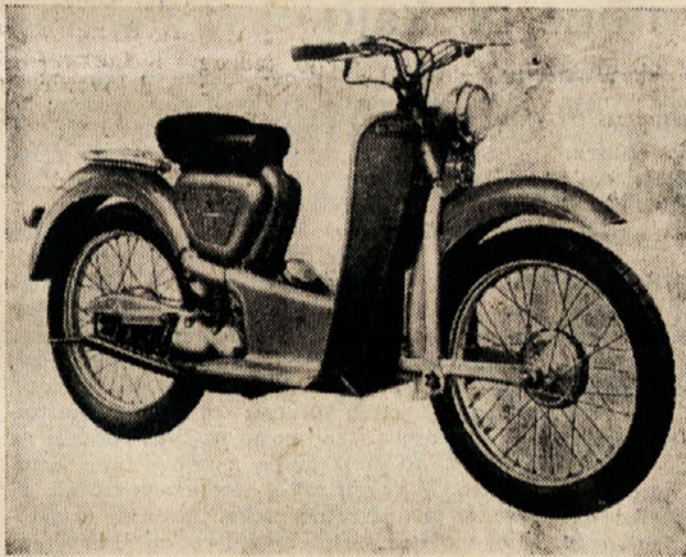
V Evropi se je krompir prvič pojavil na Irskem. V vsem 17. in 18. stol. pa je divjala prava vojna za krompir in proti njemu, dokler niso znanstveniki dokazali veliko hranilno vrednost krompirja.

Krompir je kmalu nato zmagal, kot le lahko zmaga nova ideja.

Krompir se je nato razširil po vsej širni Evropi. Danes pa si seveda niti zamišljati ne moremo, kako bi živeli brez krompirja. Prav nobene evropske kuhinje si ne moremo misliti brez te ameriške rastline.

Prvo domače motorno kolo v Jugoslaviji

Vedno več proizvodov, ki jih je morala Jugoslavija doslej uvažati, začnajo njene nove tovarne same izdelovati. V

vrsto teh novih domačih proizvodov spadajo v zadnjem času tudi motorna kole-

sa, ki jih je začela izdelovati tovarna »Partizan« v Subotici.

Motorno kolo, ki ga kaže naša slika je prototip domačega izdelka. Kakor je videti, je to neka kombinacija med običajnim motornim kolesom in danes modernim »Skuterjem«, ali, kakor pravimo pri nas, »rolerjem«. Ni to sicer jugoslovanska konstrukcija, marveč bodo novo motorno kolo izdelovali v licenci. Je pa vsekakor od vseh preizkušenih najbolj primerni tip za jugoslovanske razmere. Pripraven je tako za lepe asfaltne in betonske ceste, saj lahko doseže hitrost do 70 km na uro, kakor tudi za najslabše ceste in prav tako za ravnino kakor za velike strmine v goratih predelih. Na 100 km bo novo motorno kolo porabilo samo 2.5 litra

OKAMENELE POŠASTI

Največje nahajališče ostankov prazgodovinskih živali — dinozavrov — je v severno-ameriški državi Colorado. To pokopališče preteklosti, ki je posvetilo v temo življenja na našem planetu v davnih dneh, je razkrila narava sama.

Ob izlivu reke Jampe v Zeleno reko, kjer je to edinstveno grobišče prazgodovinskih pošasti, je voda dolga tisočletja odnašala zemljo ter izdolbla tudi do pet sto metrov globoke tesni in soteske. Tako so nastali številni geološki profili, ki so razkrili davno prazgodovino. Prvič so tam odkrili fosile pred dobrimi štiridesetimi leti. Odtlej je ta kraj prava božja pot vseh paleontologov vsega sveta, še posebej pa ameriških.

Kako je nastal ta edinstveni spomenik ob ustju Jampe v Zeleno reko? Zakaj so se zbirale pred milijoni let prav na tem mestu take množine živali, ki so ustvarile doslej največjo znano grobnico okamenelih pošasti? Nekateri učenjaki menijo, da je bila tu morda kakšna postaja na begu pred poplavamami, ki so v prazgodovini uničevale cele kontinente. Drugi zopet menijo, da so ogromne živali bile žrtve kužnih boleznih, ki je mogoče razsajala v davni dobi. Nekateri pa menijo, da so živali postale žrtve snežnih metežev, ki so trajali dolgo dobo in odločno vplivali na spremembo podnebja. Mogoče so te živali končale v dolgotrajnem ali nenadnem obdobju, ali pa je bila v teh krajih ena največjih prazgodovinskih bitk med temi pošastmi.

Vsi znanstveniki pa se neglede na to strinjajo z mnenjem, da so bile tamkajšne pokrajine v tistem času, ko so hodili po njih dinozavri, torej pred kakimi 120 milijoni let, popolnoma drugačne, kot so danes. Takrat še ni bilo vzhodnoameriških planin Rocky niti ne globokih coloradskih kanjonov. Velika ravnina se je širila od Utaha do Misisipija,

obrobjali pa so jo ognjeniki. Položne pokrajine, mnogo vode in obilica hrane so bili odlični življenjski pogoji za pošasti, večje od današnjih lokomotiv. Bili pa so tudi taki, ki niso bili večji od današnjega goveda. Nedavno pa so ugotovili, da so bili najmanjši komaj tako veliki kot piščanček.

Znanstveniki so ugotovili, da so bili dinozavri nenavadno neumne živali. Tako sklepa jo po primerjavi s slonovimi možgani. Dora-

sel slon tehta okoli štiri tone, njegovi možgani pa štiri in pol kilograma, medtem ko so tehtali odrasli dinozavri do petinštirideset ton, njihovi možgani pa komaj pol kilograma.

Najporednejši deček

V veži šole »Miss Thompson« v angleškem mestecu Hove so pred kratkim odkrili spominsko ploščo »najporednejšemu dečku, ki je kdaj obiskoval ta zavod«. Ta deček je obiskoval šolo pred sedemdesetimi leti in ni nihče drugi kot — današnji ministrski predsednik Velike Britanije Winston Churchill.

bencina, opremljeno pa bo s sinhroniziranim menjalcem za tri brzine, ki mu bo dajal zgoraj omenjene prometne lastnosti.

V podjetju »Partizan« pravijo, da bodo prišla prva doma izdelana motorna kolesa v prodajo že letos, in sicer kakih 150 komadov. Prihodnje leto pa jih bo tovarna začela izdelovati serijsko. Preden so se odločili za proizvodnjo motornih koles, so izvedli obširno anketo glede izplačljivosti. Številne velike trgovine so tedaj javile, da bodo lahko prodale več tisoč domačih motornih koles na leto. Prvič bodo nova motorna kolesa, ki bodo nosila oznako »FBP-125«, predstavili širšim krogom bodočih kupcev na letošnjem zagrebškem velesejmu.

POPRAVEK

Neljuba pomota se je vrnila v tekst k zadnji nagradni križanki. 32 vodoravno se pravilno glasi: vrsta zemlje, ne pa: nevestina oprema. 39 vodoravno pa se pravilno glasi: nevestina oprema, ne pa: up. Zaradi teh pomot podaljšujemo rok za pošiljanje rešitev do ponedeljka 12. julija. Pri že poslanih rešitvah pa se bomo ozirali na nepravilno rešitev zaradi naše pomote.

Anton Ingolič:

Žeja

Šele ko je videl, da se je začel kujati bodoči Tjažev tast in bi bil sin skoraj ob premožno nevesto, je toliko popustil, da jima je zapisal letno polovnjak vina, polovnjak jabolčnika in prav toliko vinskih tropin in zavečenih sliv, onadva pa bosta morala priti pomagat ob vsaki kopji.

Turkušu je bilo tedaj nekaj čez petdeset let. Na Vinskem vrhu mu moči niso pešale, nasprotno, njegov korak je postal prožnejši in oči še bolj žive. Res, odtlej je nekoliko shujšal, tudi lasje so mu osiveli, toda Tjaž in snaha sta vsako jesen, ko sta prišla po mošt, jabolčnik, tropine in slive, z rastočo nejevoljo spoznavala, da se čas, ko bosta zagospodarila tudi na Vinskem vrhu, celo oddaljuje, namesto da bi se bližal. Prva leta sta molče čakala, pozneje ju je potrpežljivost bolj in bolj minevala. Po pijačo sta prihajala redno, tudi v kop sta pošiljala težake, toda očetu sta odtrgovala pri preužitku in čedalje jasneje sta mu dala čutiti, da jima je napoti. Turkuš se jima ni dal, kakor nalašč je živel dalje in se veselil življenja.

Tako je dočkal svoje dvainsemde-seto leto.

Po Trčkovem pogrebu je bil Turkuš nekam tih in vase zaprt. Pretresla ga je smrt starega viničarja, s katerim sta posebno zadnja leta presedela marsikateri nedeljski popoldan na stopnicah v klet ali pred Koreskino hišo; zbegala ga je noč, ki jo je preživel ob pokojniku, in skrbelo ga je zaradi Marka. Popoldne je prinesel poln nahrbtnik knjig in listin. Ko se je Turkuš po polnoči vrnil od pokojnega Trčka, ga je našel za mizo.

»Kaj pišeš?« ga je začuden vprašal.

Marku so žarele oči.

»Dedek, izdajamo list. Jaz ga urejum. Zaplenili so nam ga. Tu pri vas bom shranil svoje knjige in našo pošto. Sem ne bodo prišli iskat. Dobro bom skrli.«

Več Turkuš ni mogel izvedeti, tudi drugega jutra ne, ko se je Marko že navsezgodaj odpravil v mesto. Ob slovesu mu je samo rekel: »Dedek, pripravljajo se velike stvari, ljudstvo se prebuja.«

Po kosilu se je Turkuš spet lotil dela. V delu je pozabil na svoje skrbi. A najprej je stopil v klet. Sprva ni ničesar videl, ker je prišel naravnost s sonca v globoko klet, ki ni imela oken. Le polagoma so se mu oči privadile teme. Iz polmračka so izstopali polovnjaki drug za drugim, pokazal se je tudi trebušasti štrtnjak v kotu. Med obema vrstama polovnjakov je bilo komaj toliko prostora, da

se je mogel sprehoditi. Že je bilo tako svetlo, da je prepoznal vsak sod posebej. Mirno so ležali na mogočnih gantnarjih in ga prijazno gledali. Starcu so se nosnice napolnile s prijetnim vonjem po vinu. Stopil je k polovnjaku s pipo. V ročko je zažuborelo. Nagnil jo je in jo s pobožnostjo izpraznil. Spet jo je napolnil in polno previdno postavil na gantnarje. Ozrl se je po kleti. Ni videl črnih obovk, ne jamastih ilovnatih tal, ampak samo lepe, napete sode, ki so komaj čakali, da bo potrkal s sključnim kazalcem ob dno in jim rekel prijazno besedo.

Stopil je k prvemu in potrkal nanj. Odgovorilo je zamolklo. Turkuš se je nasmešnil. Tudi drugi je bil poln. Pri tretjem se je oglasilo nekoliko bolj votlo, zato je Turkuš večkrat potrkal na raznih mestih, da se je preveril, koliko je še v njem. Vsa sod je imel svoj glas. Iz praznega pa je odgovorilo votlo, gluho. Tako se je nekaj časa molče pogovarjal z njimi. Spet je vzel ročko v roke. Da bi videl bolje, je stopil proti stopnicam. Skozi vrata je padal snop sončne luči. Ko je prinesel stekleno ročko na sonce, se je vino zableščalo. Ganjen jo je približal suhim ustnicam. Sonce se je odbijalo od vina in osvetlilo še njegov obraz. Nekaj časa je motril zlato v ročki, preden je nagnil. Živo je čutil, kako ga prehajata toplota in moč. Kakor bi pil zlato sonce, ki se je kopalo v vinu. Ročka je bila že

prazna, toda Turkuš jo je še nagnil in potrkal poslednjo kapljo. Šele zdaj je postavil prazno ročko na njeno stalno mesto, zapustil klet, kot da odhaja iz cerkve, stopil pred kočo in poklal Katro. Kmalu potem sta odšla v vinograd, da zamenjata preperete kole z novimi, ki jih je napravil Turkuš preko zime.

Začela sta pod kočo. Tam je bilo največ slabih. Katra je prinašala nove in odnašala stare, ki so bili sivi kakor Turkušev obraz. Novi, zvečine iz kostanjevega lesa, so bili svetli in čvrsti. Starca je navdajalo posebno veselje, ko jih je jemal v roke in jih po skrbnem preudarku zatikal, kjer so bili potrebni.

»Kolje bo dalje vzdržalo kakor trs,« je govoril Katri, čeprav je vedel, da mu ne more odgovorjati, saj ni razumela drugega kakor povsem vsakdanje besede. Toda Turkuš je imel vendar občutek, kakor da se razgovarja z zdravim človekom. »Boš videla, Katra, kolje bo preživel trs, kajti čez tri, štiri leta bom moral tale del prerigolati. Trsje je staro že skoraj štirideset let, menda ravno štirideset let. Da, da, ti si bila tedaj še otrok. Čudila si se, ker smo kopali tako globoke jame, vpraševala si v svojem jeziku, zakaj jih kopljemo, a nisimo ti mogli razložiti.« Turkuš je pogledal po hčeri, ki se ni zmenila za njegove besede in je nemoteno opravljala svoj posel. Bila je majhna, zavaljena ženska, s širokim, topim obrazom, brez-

V času zorenja otrok morajo biti starši na mestu

Opazujmo našega sina okrog štirinajstih let! Potegnil se je, trmast je postal, nekam samozavesten je, pa vendar še plašen in v mnogočem nestanovit. Včasih je kar še otrok, včasih pa je ves drugačen, zamišljen, miren, brez pravega otroškega veselja, da se nam zdi, kakor da bi bil bolan. V takem razpoloženju mu mine pol leta, leto, morda tudi več. Tako je težak. Razglablja in razčlenjuje vse z nekam težko mislijo, postavlja vse svoje trditve tako ostro, pravično, brez dopustnosti, včasih tudi kruto. Hoče biti zdaj sam, zdaj se zopet pridruži hrupni kopi vrstnikov. Skoro se nam zgrudi od utrujenosti, ko se vrača. Pogovoriti se hočemo z njim po očetovsko, po materinsko, kot njegovim dobri, stari, zvesti prijatelji. Kar nekam nam skriva svojo zadnjo srčno kamrico. Prvi puh mu je pognal pod nosom, obrasel nam je pod lahtmi in drugod. Glas je dobil močan, rezek, skorajda moški. In zdi se nam, da bi rabil naše trezne očetovske besede, ker slutimo, da ga bega marsikaj, pri čemer bi mu lahko mi, na perutih jasnosti in življenjske lepote, prinesli tega, kar potrebuje, da se enkrat za vse življenje dokoplje do jasnih spoznanj in odnosov do samega sebe in do deklic, deklet in kasneje žena, ki se mu vrisujejo v duha in se nji liki čedalje bolj postavljajo v njegovo misel in čustvo. Jasnosti in pravičnega odnosa do teh likov v duši mu je treba, to vemo, saj se bodo nekoč iskani prekrili z najdenim in našli svojo podobo v ženi, ki bo življenjski sočlovek našemu sinu.

Naši dečki poznajo kratke, srednje in dolge poti, preden postanejo fantje. Krajše so lažje, daljše so težje, za nas in za nje.

In naša hčerka? Opazujmo jo, staro dvanajst, trinajst let! Saj je bila še ob prejšnjih počitnicah lahko v kopalnih hla-

Za poletni čas — igralne hlačke

Da našim otročičkom v vročih dneh pri igranju na zraku ne bo prevročje, jih oblačimo tudi primerno. Oblecimo jim igralne hlačke. Prinašamo vam dva taka modela. Prve igralne hlačke imajo kratke rokavčke in ovrtnik, druge igralne hlačke so z naramnicami in žepki iz drugačnega blaga.

izraznimi očmi, močnimi nogami in povešenimi rameni. Ker je slednjič uganila, da ji oče nekaj pripoveduje, ga je pogledala in v odgovor izdala nekaj nerazločenih glasov, krčevito kimajoč z glavo.

»Da, čez tri leta, štiri, bomo spet rigolali,« je nadaljeval Turkuš. »Onile del vinograda bo rodil še dobrih deset let. Tistega najbrž ne bom več rigolal. Seveda, deset let je dober čas. A mogoče bom tudi tisto opravil sam in bom šele potem legel.«

Natančno si je ogledal vsak posamezni trs in ga očistil.

»Kako je s teboj, oča?« je nagovoril trs, ki je imel nenavadno debel kocen, iz katerega pa je rastel le slab reznik. »Skoraj štirideset let sem te obrezoval, kopal in škropil, pet in tridesetkrat so te trgali obrali. Včasih si imel po deset in več grozdov. Koliko litrov vina si nam dal!« Starec se je sklonil k trsu in trgjal z njega nepotrebne koreninice. »Priden si bil, a tri, štiri leta boš še rodil. Glej, tudi jaz sem že star in siv, pa ne maram še leči, čeprav že težko čakajo na mojo smrt. Tvoje smrti pa si nihče ne želi, zato moraš živeti in roditi. Rasteš na najlepšem mestu Vinskega vrha, sonce te ves dan greje, pred mrzlimi severnimi vetrovi si zavarovan, tudi poškopil te bom bolj kakor druge, da ti ne bo mogla peronospora do živega. Tako, zdaj imaš nov kol, ničesar se ti ni treba bati.« Še enkrat ga

kah med bratci, zdaj pa to kar nekam ne gre več. Prej je bila prav tako ozka čez boke kot dečki ali le nekoliko bolj zalita, zdaj se je kar nekam zalila. Tudi obrasla je. Prijokala se je nekega dne iz šole, vsa zbegana k materi, ki ni imela smisla ali moči, da bi ji razložila ob pravem času, da je vse to, kar se je zgodilo z njo, le njeno zorenje. Da torej ni nič hudega, če je zakrvavela, da se bo to odslej dogajalo vsak mesec, ker tako mora biti, ker je postala dedka in bo kasneje žena in je pač taka ženska priroda. Plašna je, zbegana, otožna, neješča, hitro se utruji, nemirno spi, premetava se v noči, skozi sanjski misel se ji pode težki dogodki, ki jih nikdar ni bilo, in zbuja se potna in zbegana.

Morda pa njena sestra ni taka, morda tudi mati ni bila. Nenadno kot občutek brstenja, kot planje v mladih na pol še otroških, na pol že dekliških močeh je bilo, kot nekaj lepega in skoraj že telesnega, pa vendar še tako čistega. Morda je taki deklici njena resna, ljubeča in skrbna mati dala že zarana s toplo materinsko besedo vseh napotkov in jasnosti, da deklica ni jokala, ni bila plašna in razdvojenjena v tem času.

Vsekakor pa, naj je nastopilo zorenje z veliko ali majhno silo, hitro ali počasi, vedeti moramo, da se v naših sinovih in hčerkah takrat dogajajo velike spremembe. Vso to veliko dejavnost je treba z nečem plačati: z živo, življenjsko močjo. In če je le-ta potrebna na tem mestu, kako težka bo borba, če nam naš otrok zbolji v času zorenja za boleznimi, ki rabijo vseh njihovih najboljših moči. Jetika, srčne bolezni, nalezljive bolezni, bolezni

presnove so tiste, ki najteže potekajo ravno v času zorenja. Zato jih moramo s podvojeno čuječnostjo od naših otrok odvrčati. Pazljivi moramo biti tudi, da ti otroci dovolj počivajo, da se dovolj napijo, dovolj razvedrijo in tudi z veseljem zamotijo. Zlasti moramo paziti, da jim omejimo športno udejstvovanje na pravo mero. Hraniti jih moramo, kolikor le zmoremo močno in pestro. Peljati jih moramo k zdravniku, da jih v tem času nekajkrat pregleda. In če premostijo še ta poslednji prag pred zorenjem in našim otrokom tudi zdaj ohranimo zdravje, potem je več kot gotovo, da smo dali življenju in soljudem zdravega, klenega človeka, ki bo do pozne starosti kljuboval vsem boleznim in škodljivostim okolja.

Pa ne zdravega in klenega samo v telesu, temveč tudi v duši. Kajti zorenje je nevaren prag, na katerem lahko naš otrok spodrsne in bo več ali manj vse življenje trpel zaradi nepravilnega odnosa v pogledu spolnosti.

(Dalje prihodnjič)

Kis iz odpadkov sadja

Iz odpadkov sadja napravimo prav dober sadni kis. Olupke stresemo v lončeno posodo in polijemo z vrelo vodo. Na toplem naj stoji 8 dni, nato vsebino precedimo v drugo posodo; dodamo na 10 l tekočine ¼ kg kvasa ter košček pražene črne kruha. Posodo pokrijemo s pokrovko ter postavimo na toplo, da zavre. Po enem mesecu bo kis uporaben; zdaj ga precedimo in napolnimo steklenice. Kis lahko očistimo z zdrobljenim lesenim

Vedno sveže pecivo

Tudi v Avstriji so zadnje čase začeli uporabljati nov način peke, da bo v pekarnah, predvsem za gostinske obrate, pa tudi za gospodinje, vsak čas na razpolago sveže pecivo. Po novem načinu, ki se je v Ameriki in Švici že obnesel, pecivo malo preden je popolnoma

dopečeno vzamejo iz peči in ga hranijo v posebnih hladilnih napravah (na sliki) pri 10 do 15° mraza. Hranijo ga lahko poljubno dolgo, ne da bi se pokvarilo. Pred prodajo je treba pecivo le za tri minute potisniti v vročo peč in uspeh je pecivo kot da bi bilo sveže, pa čeprav je bilo morda že več dni ali celo tednov shranjeno. (AND)

ogljem. To se pravi: na platneno krpo damo nekaj koščkov oglja in skoz njo precedimo kis. Če temu kislu dodamo še kaj rožmarina, tropotca, mlade trte, janeža, potem tak kis ni samo izvrstna začimba jedem, marveč je tudi zdravilen.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Če noge otekajo

Zaradi otekanja nog se pogosto obrne na zdravnika ta ali oni bolnik. Razlaga pojava otekanja pa ni tako enostavna. Razlikujemo več vrst otekanja. Poglejmo samo zastarelo okuženo rano ali čir. Tudi tukaj imamo otekanje, ki spremlja okužbo ali vnetje. Ta otekanja se imenuje vnetna otekanja. Njo seveda spremlja vročina na mestu vnetja, večkrat tudi rdeča koža, močna bolečnost in končno tudi kot znak starega vnetja tudi gnojenje. Z zdravljenjem teh procesov izgine tudi sama vnetna otekanja.

Nalogo srca od nas vsak pozna. Na eni strani skrbi za pravilni krvotok, na drugi strani pa tudi uravnava količino tekočin v telesu. Povprečno normalni človek celodnevno zaužije okoli poldrug liter tekočin. Največ s pitjem, ostalo pa s hrano sprejme človeško telo od omenjenih tekočin. Normalno se mora ta tekočina tudi izločiti iz telesa. Iz telesa se izloča lahko na več načinov. Nekaj vode izločimo z izdihavanjem, nekaj z znojenjem, nekaj

pri izločanju z blatom, ostalo pa izločimo s sečem. Ta pravilni krogotok vode v telesu bo potekal seveda samo pri normalnem srcu in normalnih ledvicah. Če pa srce ne zmore držati krvotoka v ravnotežju, tedaj bo tekočina začela zastajati. Ta zastoj lahko nastopa v raznih delih telesa. Pri hodečem bolniku se bo pojavila v nižjih delih telesa, in sicer okoli gležnjev. V začetku mogoče samo proti večeru, po celodnevni hoji in delu. Pri nadaljnjem popuščanju srca pa bodo otekle tako rekoč trajne, neodvisne od hoje. Če pa bolnik dalj časa leži, se bodo otekle pojavile v predelu križa, v telesnih votlinah kot sta prsna in trebušna votlina. Ne smemo pa tudi pozabiti na jetra, ki so preskrbljena z zelo dobrim krvotokom. V več primerih opazimo povečanje jeter, še preden začno otekati noge ali se nabirati tekočina v kaki telesni votlini. Temu pravimo zastojna jetra in sicer zato, ker kri zaradi srčne okvare v njih zastaja. Kar smo sedaj opisovali, imenujemo srčne otekle.

Spremljajo številne srčne bolezni, kjer srce ni sposobno brezhibno opraviti svoje naloge, t. j. da omogoča pravilni krvotok.

Tudi ledvice so lahko vzrok nastanka otekanja. Njihova naloga je v tem, da z izločanjem seča odstranjujejo iz telesa škodljive snovi, ki so organizmu nepotrebne; če pa bi se večje količine nakopičile v organizmu bi lahko postale telesu škodljive ali celo smrtonosne. Pri nepravilnem delovanju ledvic se bodo tudi pojavile otekle. Običajno najmanj opazimo nabuhlost obraza in sicer otečnost očesnih vek. Pri daljši časi trajajočih ledvičnih obolenjih lahko seveda nastopijo otekle tudi v drugih delih telesa in končno lahko zateče celotno telo.

To bi bile v grobem naštetje vrste otekanja; vsaka pa ima drug vzrok nastanka in temu primerno tudi drug način zdravljenja. S pravilnim zdravljenjem vnetja bodo izginile vnetne otekle. Z dieto, mirovanjem in zdravljenjem srčnega bolnika se bo srce toliko popravilo in uravnovesilo izločanje vode, da bodo izginile srčne otekle. Pri ledvičnih bolnikih je potrebna dieta, mirovanje in zdravlila.

zel tudi v hrib. Zdaj pa zdaj so se oglašili topiči. Spodaj blizu Ilovca se je najprej zasvetilo. Videti je bilo, kakor da je sredi temnega polja zabrlela slabotna lučka. Kmalu se je razgorela v visok plamen, ki je osvetil temne postave naokoli. Že je gorelo tudi drugod. Ne dolgo in vsa dolina je zagorela v večjih in manjših kresovih.

Čez čas so se slišali pod vrhom otroški glasovi.

Prihajali so Svenškovi otroci.

»Le pridite!« jih je Turkuš povabil. Vedel je, da letos ne morejo imeti svojega kresa, zato jih ni spraševal po njem. »Kar pridite, boste pomagali kuriti! Malo bomo še počakali.«

Otroci so obstopili precej visoko grmado; bili so vsi razen beba. Preden so prižgali, so prišli še Trčkovi, za njimi je prisopihal tudi Tonček.

Turkuš je prižgal pripravljeno dračje. V hipu se je dvignil visok plamen in ožgal suhe veje, ki so se kar mimogrede vnele. V nekaj minutah je plamen objel grmado in segel visoko preko nje. Otrokom so zažareli obrazi. Čez čas so prišli Jusovkini; Lizina otroka, petletni Poldek in triletna Lizika, pa sta se skrivala za drevesi, dokler ju ni Jusovkin Lipe zapazil in poklical. Rožje se je sprva nekoliko upiralo ognju, trsi pa so se predali brez odpora. Čedalje svetleje je bilo. Ko je bila grmada v največjem plamenu, sta pri-

šla še Nanika in Lojz; ostala sta v ozadju, misleč, da ju ne vidijo, kako se sklanjata drug k drugemu in se vneto pogovarjata. Toda njuna obraza sta bila osvetljena in Turkušu je bilo prijetno, ko ju je zagledal vsa mlada in ognjena. Od časa do časa je stopil malo vstran, da je videl tudi drugam. Dolina je bila posejana s kresovi. Na Pohorju so goreli kot lučke na božičnem drevesu. Tudi na Mokrem bregu, Sladki gori in drugih vrhovih jih je bilo nekaj. Od tam se je čulo petje in ukanje. Vmes je iz doline kdaj pa kdaj udaril topič.

»Hej, primimo se za roke in zaplešimo!« je vzkliknil in ujel v vsako roko po enega otroka. Še nekaj se jih je prišlo in začeli so skakati okoli ognja. Prvi je zavriskal starec, za njim sta poskusila še Trčkov Franček in Jusovkin Lipe.

Šele tedaj sta prišla Nanika in Lojz bliže.

Zapeli so.

Njihovo petje se je razlilo po vrhu, seglo v vsako kočo, le v obe zaprti gospodski zidnici ni moglo. V petju je bilo nekaj otožnega, potlačenelega.

Ko je kres dogoreval, se je nenadoma zasvetilo spodaj na robu Dobnikovega gozda.

»Naš gozd gori!« je prvi kriknil Svenšek Tomažek.

Vznemirjeni so se okrenili.

(Dalje)

Letošnje seno kot krmilo

Malokatero leto nam je vreme pri košnji, sušenju in spravlanju tako nagajalo kot letos. Vsesplošno pa je slišati: »Letos pa bo mnogo krme!« No, in ravno iz tega vidika se hočem o senu nekoliko pomeniti z vami.

V resnici bo letos krme, sena, obilno. Tudi si ne zakrivamo dejstva, da bo večji del pridelanega sena slabše kakovosti. Marsikje smo kosili že prestaro travo, drugod zopet jo je pri sušenju izpral dež. Vse to bo vplivalo, da bo naše sicer najidealnejše krmilo vsebovalo razmeroma veliko težko prebavljive vlaknine, da bo zaradi tega manj vredno. Med senom in senom je pač velika razlika. Ne vpliva v tem pogledu samo čas košnje, sušenja in spravlanja, ampak tudi kakovost tal in gnojjenje.

Odlučno seno z dobrih travnikov in košeno pred cvetenjem vsebuje n. pr.:

7.9% preb. beljakovin
35.6% škrobne vrednosti in
23.7% vlaknine.

Manjvredno seno s slabih travnikov in spravljeno pozno ob slabem vremenu vsebuje:

2.5% preb. beljakovin
21.9% škrobne vrednosti ter
30.0% vlaknine.

Pa bo dejal ta ali oni, bom pač pokladal samo seno in sicer toliko, kolikor ga krava le žreti hoče, če je letošnja krma že toliko slabša. Teoretično bi bila ta zamisel sicer pravilna, toda praktično ima le pomemben nedostatek, namreč, da more žival požreti le omejeno količino suhe krme.

Krava s približno 500 kg porabi dnevno največ 15 kg sena. Če bi bilo to najboljšje kakovosti, bi mogla dati krava ob samem senu do 12 litrov mleka dnevno. Ako pa bi bilo seno manjvredno, bi mogla krava dati tudi ob največji množini krme le približno 3 litre mleka.

Verjetno bi dala prav dobra molznica v prvem primeru in dobra molznica v drugem primeru znato več mleka, toda njegova proizvodnja bi se izvršila na račun telesne teže, na račun žive organske živalske snovi, na račun zdravja.

Čeprav je seno najnaravnejše krmilo za govedo, vsebuje vendar le toliko redilnih snovi kot jih je rabilo govedo takrat, ko še ni bilo vzgojeno na tako visoko proizvodnost (molznost, prirejo, hitro rast itd.), na kakršni se nahaja danes. Ako imate torej v hlevu 500 kg težko kravo, ki je sposobna dajati dnevno po 15 litrov mleka, bi krava tudi ob največji dnevni količini samega sena, pa čeprav bi bilo to že prav dobro (s 6% beljakovine in 35% škrobne vrednosti), ne mogla dajati (iz same krme) 15 litrov mleka. Poleg 14 kg dobrega sena bi morali dati tej kravi, če bi hoteli obdržati njeno molznost dalj časa na 15 litrih dnevno, še okrog 10 kg pese in 2 kg mešanice žitnega zdroba (ali kake druge krepke krme).

Taka je, v čisto grobih potezah povedano, resnica o našem krmiljenju in o naši živinoreji sploh! Čeprav to krmiljenje časovno trenutno ni aktualno, je vseeno potrebno, da si ga stalno predočimo, če govorimo o podvigu in izboljšanju naše živinoreje.

Samo seno ne bo rešilo naše živinoreje (da o slami niti ne govorimo); za vsako večjo proizvodnost, katero zahtevamo od naše živine, je potrebno, da poleg najboljšega sena pokladamo še krepka in sočna krmila.

Seno je pa tudi pri najvišji proizvodnosti (molznosti) skoraj nenadomestljivo, kajti iz tako različnih trav in zelišč sestavljeno, vsebuje za proizvodni proces v živalskem telesu potrebne vitamine in rudninske snovi v najpovoljniji obliki. Večina krepkih krmil (žita, oljne tropine itd.) vsebuje premalo rudninskih snovi. Če jih hočemo nadomestiti s kakim krmiskim apnom, krmo sicer razkисamo, ne damo ji pa one količine in one oblike rudninskih snovi, ki so potrebne za povoljen razvoj okostja in ki se nahajajo v najpovoljniji obliki edinole v dobrem travniškem senu, suhi detelji in suhi lucerni.

Spričo letošnjega neugodnega mokrega vremena je za nas tudi tolažilna stara izkušnja, da vsebuje v mokrih letih pridelano seno, kljub mogoče splošno slabše kakovosti (več vlaknine, manj beljakovin), razmeroma več rudninskih snovi, kot seno, ki je zrastle v suhem letu. Zato bo predvidoma letos naravnost mehko-kostnosti in kostolomnice deloma manjša kot druga leta.

Vendar je predpogoj za večjo odpornost napram pojavom pomanjkanja rudnin v krmi ta, da dobi žival dnevno vsaj 6 do 7 kg neoporečnega, dobrega travniškega sena, ali 5 kg dobre suhe detelje, ali 3 kg suhe lucerne. Poleg dobre silaže in pese naravno. Vernik

Vsako lahko uspešno hladi mleko!

Vroči dnevi. Nastopili so težavni časi za naše kmetovalce in mlekarnice. Nevidni sovražnik — drobnoklovice (bakterije) bodo začele svoje delo. Sovražnika moramo poznati, da nam ne bo mogel škodovati. Nujno potrebno je zato vedeti, kako drobnoklovice živijo in se množijo. Oglejmo si pogoje, ki so potrebni za življenje drobnoklovice v mleku! Seznanili se bomo le s tistimi pogoji, ki jih moramo uravnati, da ohranimo mleko kar najdalj časa sveže.

Napačno je mnenje, da so za shranjevanje mleka potrebne drage hladilne naprave. Večkrat beremo v strokovnih časopisih, da navadno shranjevanje mleka na hladnem ne koristi mnogo.

Že v kravjem vimenu je med mlekom nekaj drobnoklovice. Brž ko pa pride mleko iz vimena, število drobnoklovice v mleku hitro naraste, saj drobnoklovice povsod kar mrgoli — na koži vimena, na dlakah, v zraku, v posodi za molžo, na cedilu itd. Čim manj je snage pri molži, čim bolj umazana je posoda, tem bolj in tem hitreje se mleko okuži. Vedeti je treba, da se drobnoklovice v mleku zelo hitro množijo; čim več jih pride v mleko ob molži in tik po nji, tem prej se množijo do števila, ko je njihovo delovanje že škodljivo. Mleko je za drobnoklovice eno najpopolnejših hranil.

Vendar hrana sama še ni dovolj za razvoj drobnoklovice. Drobnoklovice se tem hitreje razmnožujejo, čim ugodnejša (večja) je temperatura mleka; vendar le do neke meje. Prevelika toplota začne razvoj drobnoklovice spet ovirati in ga počasi popolnoma ustavi. Toda kmetu, ki prodaja mleko, s tem ne moremo pomagati, če mu povemo, da se mleko ne skisa, če ga prekuhamo. Živinorejec ne bo prekuhal mleka pred oddajo. Pač pa je treba kaj več vedeti, kako hladno mora ostati mleko, da se ne skisa, in kdaj ter kako ga je treba hladi.

Ni vseeno, koliko drobnoklovice se raz-

množi iz posameznih klic (bakterij), le nekaj deset ali na tisoče. Prav tako je velikega pomena, da vemo, kako je mogoče zadrževati hitreje razmnoževanje drobnoklovice. Temperatura shrambe, kjer hranimo poleti mleko, je navadno okrog 20° C. Ob tej temperaturi je razvoj drobnoklovice najhitrejši. Zelo učinkovit je ukrep, če zmanjšamo temperaturo vsaj za stopinjo izpod 20° C. Da je mleko mogoče s preprostimi sredstvi in brez porabe časa in denarja učinkovito ohlajevati, dokazuje poskus profesorja agronomske fakultete v Ljubljani A. Konjajeva.

Takoj po večerni molži je pri kmetih vzela vzorce mleka. Drugo mleko pa je v vrču v hladnem prostoru postavil na tla. Temperatura shrambe je bila 17° C. Ko je kmet zjutraj prinesel mleko v mlekarno, je bila temperatura mleka 18° C. Prof. Konjajev je naslednji večer spet vzela vzorce, ostanek mleka pa postavil v čeber v mrzlo vodo ker se je prva voda od mleka segrela. To je bil edini ukrep. Mleko je imelo po polurnem hlajenju 16° C, prihodnje jutro v mlekarni pa spet 18° C. Pri drugem kmetu pa je prof. Konjajev postavil mleko z vrčem vred v bazen z mrzlo vodo, ki je stalno pritekala in odtakala. Prešel je drobnoklovice v vzorcih mleka, ki jih je vzela večer, in v mleku, ki ga je zjutraj prevzela mlekarna.

Število drobnoklovice v cm³
prvi kmet drugi kmet

1. dan zvečer	82.000	2.950
zjutraj	2.650.000	1.685.000
2. dan zvečer	12.400	7.250
po hlajenju		
zjutraj	44.000	55.000

Kakor vidimo, je bil dosežen velik uspeh z nekaj minut dela — s tem, da je preskuševalec zamenjal vodo čez pol ure. Nobeno poznejše hlajenje mleka na nizke temperature ne more nadomestiti tega preprostega ukrepa. Števila drobnoklovice ni mogoče več zmanjšati, ko so se te že razmnožile.

PRAVNE ZADEVE

V PRIMERIH

Nekaj o najemnih in zakupnih pogodbah

II.

V zadnjem članku smo brali, kako si pomagamo, če bi izredni dogodki, kakor ogenj, povodenj itd., poslabšali tisto stvar, ki jo imamo v najemu. Kaj pa velja, ako niti najemodajalec niti izredni dogodki niso krivi poslabšanju najete stvari, temveč se je nesreča te ali druge vrste pripetila najemniku samemu?

V tem slučaju določa zakon takole: Če se najemniku samemu pripeti kar koli, kar poslabša v najem vzeto stvar, tako da je manj vredna, ali manj uporabna in da jo zaradi tega vrne, mora — posebno, če je plod in sad že dobil — najemnino vseeno plačati. Najemodajalec pa mora vendarle upoštevati dobiček, če mu v najem dana in spet vrnjena stvar na drug način prinaša kako korist in mora to najemniku šteti v dobro, če najemnik ni sam kriv poslabšanju najete stvari, za kar bi bil najemodajalec seveda odgovoren.

Če pa najemnik najeto stvar obdrži in on ni kriv poslabšanju, pa mu ni treba plačati najemnine ali pa za toliko manj, za kolikor se je poslabšala.

Najemnik in zakupnik sta upravičena, da rabita najeto stvar po pogodbi in navadi in jo smeta dati tudi v podnajem ali podzakup; to pa le pod pogojem, da najemodajalec tega pri pogodbi ni izrecno prepovedal, ali da se to da napraviti brez posebne škode najemodajalca. Če se je podnajem prepovedal ali če dela lastniku škodo, je podnajem ali podzakup izključen.

Glavna dolžnost najemnika in zakupnika je, da pravilno in pravočasno plača najemnino. Če v tem oziru v pogodbi ni določeno nič gotovega, se mora najemnik za najeto premoženje ali zakupnino za najeto nepremičnino plačati vsakega pol leta za nazaj, če naj traja najemna ali zakupna doba eno ali več let; če je zakupna doba eno leto, se pa plača šele po njenem poteku.

Kdaj konča najemna in zakupna doba? Predvsem samo po sebi takrat, če je v zakup ali v najem dana stvar popolnoma propadla, če je ni več. Kdor od obeh strani je to zakrivil, tisti trpi tudi škodo, ki jo mora drugemu povrniti. Če se je pa to zgodilo zaradi kake nesreče, brez krivde kake stranke, tudi nobeni stranki ni treba plačati škode.

Vsaka taka pogodba pa neha, kakor je bila dogovorjena. Ako je v pogodbi, ustmeni ali pismeni, določen gotov odpovedni čas ali rok, neha pogodba, ko po odpovedi neha odpovedni čas, kakor da se je ta čas v pogodbi že v naprej določil. Pogodba, sklenjena za gotov čas, pa se smatra za podaljšano, če najemodajalec stvari ne zahteva po poteku roka takoj nazaj — če treba tudi s tožbo — in če najemnik ali zakupnik stvar rabi naprej. Pogodbeni čas najema ali zakupa je na ta način molče podaljšana. In sicer: pri zakupih, to se pravi pri nepremičninah, samo za eno leto, vendar pa tako dolgo, da lahko najemnik spravi sad in plod; pri najemnih pogodbah, ki so veljale prej na eno leto ali na pol leta, oziroma če se najemnina plačuje za take dobe, neha molče podaljšana pogodba po pol leta, kar se zopet lahko ponovi, če lastnik ne ugovarja. Če odpoved zakupa pri nepremičninah niti v pogodbi niti na drug način ni določena, je treba zakup odpovedati polletno.

Pri najemnih pogodbah za stanovanja so po mestih, po deželi in po posameznih deželah določbe različne. Komur krajevni odpovedni roki za stanovanja niso znani, naj vpraša sodnika — tako bo najbolj varen.

Najemnik ali zakupnik pa ima tudi pravico, da odstopi od pogodbe pred potekom dobe, če je najeta stvar v nerabnem stanju ali če je brez njegove krivde postala nerabna vsaj do večjega dela. Druge važne določbe pa bomo obravnavali prihodnjik.

Pismo kmečki mladini

O letošnjem deževju in skrobi za prideltek beljakovin

To pot smo se zaradi drugih važnih člankov z našim pismom za teden dni zakasnilo. Pravzaprav — bodi odkrito povedano — tudi nismo prav vedeli, o čem naj v tem času pišemo. Pa nam je „priskočilo na pomoč“ vreme, ki nikakor in nikakor ne pusti, da bi spravili pod streho dobro in na beljakovinah in vitaminih bogato seno za zimsko krmiljenje.

Direktor kmetijske šole v Podravljah, agrarni svetnik Vernik je sicer s tem v zvezi v tej številki našega lista nanizal nekaj problemov krmiljenja v prihodnji zimi. Ker pa smo šele ob koncu prve polovice leta, nam zaradi izgube beljakovin v senu — ki jih je izpral dež — še ni treba vreči puške v koruzo. Nasprotno, treba bo preudariti, kako bi te izgube nadomestili, ne da bi bilo treba dokupovati dragih tropin ali druge beljakovinske krme za zimsko krmiljenje naših molznic in priraščajih goved.

Mislimo, da je odveč, da na tem mestu ponovno razlagamo hranilne snovi, ki jih krma vsebuje in potrebe živine po teh. To vprašanje je itak danes eden osnovnih predmetov diskusije o kmetovanju. Za nas je samo važna spoznanje, da je s pripravo zimske krme kmetovalcu v obče, letos pa še posebej, težko pridelati dovolj beljakovin. Škrobnih vrednosti pridelamo vsako leto dovolj s krompirjem, peso in silažo. Beljakovine pa, ki so predvsem sestavina lucerne, detelje in mlade trave ter drugih metuljnic (grašica, njivski grab itd.), gredo z običajnim sušenjem v veliki meri v zgubo. Letos pa je izguba še posebno velika. Kar pa bo še ostalo, bomo zgubili v veliki meri še pri spravlanju sena na skednju in pripravljanju spravljene pozimi. In za vse te izgube bomo trpele škodo v padcu molznosti in prirastka v zimskih mesecih. Da bi se pa te škode le izognili, bodo številni naši kmetovalci spet kupovali drage oljne tropine.

Dandanes že poznamo preizkušene metode konzerviranja krme, potem sušenja na sušilih ali na skednju s toplim in mrzlim zrakom ter potem siliranja, s katerimi ohranimo v rastlini največ beljakovin in vitaminov. Danes sta tudi pobiti domneva in trditve, da moremo silirati samo zeleno koruzo in da ji smemo primešati le malenkost drugih zelenih rastlin. Danes je kmetijska znanost dokazala, da s istim uspehom, kot koruzo lahko siliramo brez dodatkov — spomladi, poleti in v jeseni — tudi zeleno travo, deteljo, lucerno in grašico kot izrazite beljakovinske rastline.

Po letošnjem stalnem deževju pomeni to za nas, da nam je še odprta pot do pridelka potrebnih beljakovin, potem siliranja otave, drugrega in tretjega odkosa detelje in lucerne ter strniščnih krmnih rastlin, bodisi s koruzo bodisi brez nje.

Zaradi omejenega prostora se na tem mestu ne moremo spuščati v podrobnosti tega siliranja. O tem bomo pisali v prihodnji številki. Zaenkrat samo toliko: Če imate silose, jih očistite in namažite z „Inertolom“. Če jih pa še nimate, pa vsaj za svojo kravo, ki ste jo vzeli za poskusno krmiljenje, pripravite prostor, kamor boste silirali.

Ob koncu pa še nekaj. Sporočamo, da o d-sek kmečke mladine pri Pokrajinskem odboru Slovenske kmečke zveze brezplačno daje seme ozimne oljne repice (Raps) za poskusno setev kot strniščni sadež za jesensko in prvo vignetno zeleno krmo, ki je na razpolago že v aprilu. Interesenti naj seme takoj naročijo. pri Sekretariatu Slovenske kmečke zveze Celovet, Wulfengasse 15, tel. 35-38.

Z vojsko proti italijanskim poljedelskim delavcem

V italijanski provinci Ferrara je do srede stavkalo blizu 100.000 poljedelskih delavcev, da bi si priborili znošnejše življenjske pogoje, o čemer pa veleposestniški lastniki zemlje nočejo ničesar slišati. Stavke so se udeležili skoro vsi poljedelski delavci, razen na tistih posestvih, katerih lastniki so že sklenili z delavci posebne pogodbe in sprejeli njihove zahteve. Stavkajoči delavci so uživali s strani vsega prebivalstva moralno in gmotno podporo, kar jim je omogočalo vztrajanje v borbi.

Namesto da bi se zavzela za odpravo neznosne bede poljedelskega proletariata, pa se je italijanska krščansko demokratična vlada postavila na stran nepopustljivih in brezsrčnih veleposestnikov. Pod

pretvezo, da jih hoče zaščititi pred nasiljem stavkajočih in zagotoviti žetev in oskrbo živine, je italijanska vlada poslala te dni vojaške oddelke in policijo proti delavcem, da bi zlomila njihovo borbo. Pred tem so italijanske oblasti izvedle v mnogih krajevnih sindikalnih organizacijah preiskave ter aretirale večje število funkcionarjev poljedelskih delavskih sindikatov. V znak protesta proti vladnim ukrepom in v podporo stavkajočim je pozvala splošna sindikalna zveza industrijsko delavstvo province Ferrara na 24 urno, splošno stavko. Po zadnjih vesteh je to učinkovalo in so v Rimu začeli s pogajanjem. Zato so delavci stavko predvčrajšnjem prekinili.

Sestanek Nehru—Ču En Laj

Vzporedno s sestankom Churchilla z Eisenhowerjem v Washingtonu sta v New Delhiju razpravljala o azijskih vprašanih indijski ministrski predsednik Nehru in kitajski zunanji minister Ču En Laj. Po uradnem poročilu, ki je bilo objavljeno o teh razgovorih, sta Nehru in Ču En Laj obravnavala izgleda za mir v jugozahodni Aziji. Izrazila sta iskreno nado, da bodo napore v Ženevi glede indokitajskega vprašanja obrodili sadove in da bo prišlo do ureditve političnih problemov tega področja. Oba državnikava se strinjata v tem, da bi moral biti cilj sporazuma o Indokini vzpostavitev svobodnih, demokratičnih, združenih in neodvisnih držav, ki jih ne bodo uporabljali za napadalne cilje in v katerih ne bo tujega vmešavanja.

Indijski časopisi označujejo obisk Ču En Laja v Indiji kot najpomembnejši dogodek za Azijo, ki bo v bližnji bodočnosti odločilno vplival na potek dogodkov na azijskem jugovzhodu.

Laburisti bodo obiskali Kitajsko

Angleška laburistična stranka, o kateri napovedujejo, da bo pri prihodnjih volitvah dobila večino, pripravlja delegacijo, ki bo letos avgusta odpotovala na tritedenski obisk na Kitajsko. Z delegacijo, ki bo po številu doslej najmočnejša,

kar jih je laburistična stranka kdaj koli poslala na obisk v inozemstvo, pojdejo skoro vse vodilne osebnosti laburistične stranke. Poleg drugih članov delegacije bodo obiskali Kitajsko tudi vodja laburistične stranke Clement Attlee, vodja levega krila stranke Aneurin Bevan, generalni tajnik stranke Morgan Phillips in drugi ugledni vodilni laburisti. Delegacija bo potovala v Peking čez Sovjetsko zvezo.

Municije samo za 19 dni

Po poročilih iz Pariza je visok predstavnik Severnoatlantskega obrambnega pakta izjavil, da imajo kopenske vojaške sile Severnoatlantskega obrambnega pakta za Evropo na razpolago le toliko municije, da bi se v primeru nevarnosti mogli braniti samo 19 dni.

O tem vprašanju je govoril tudi ameriški general Garvin in dejal, da je zavezniško vrhovno poveljstvo zelo zaskrbljeno zaradi teh neznatnih rezerv. Zato imajo v načrtu, da bi do srede leta 1955 zvišali rezerve municije za toliko, da bi zadostovale za vsaj 40 dni, medtem ko naj bi dokončne rezerve morale zadostovati za tri mesece obrambe, za kar bi potrebovali 3,4 milijona ton municije, ki pa bi stala 5 milijard dolarjev. General Garvin je še dostavil, da so te številke mišljene samo za skupne obrambne sile, ne pa za vojske posameznih držav, izmed katerih imajo ameriške zasedbene sile v Nemčiji že danes baje rezerve, ki bi zadostovale za 90 dni.

Udeleženec avstrijske odprave na Himalajo umrl

Za avstrijske alpiniste je bridko odjeknila vest, ki je dospela od vodje avstrijske odprave na Himalajo, primarija dr. Rudolfa Jonasa, da je član ekspedicije Karl Reiss za pljučnico umrl. Avstrijski alpinisti so Reissa zaradi njegove sposobnosti, izkušenosti in ljubezni do gora visok cenili. Zelo težak udarec pa je bila tužna vest tudi za njegove starše in ostale svoje. Karl Reiss izhaja iz delavske družine.

Reiss, po poklicu mehanik, je bil vedno navdušen hribolazec. V zadnjih letih se je preselil v Luzern, kjer je delal, pogosto pa je podvzel ture na tamošnje gorske velikane. Njegovo posebno turistično področje so bile gore bernskega zgornjega predela, kjer je izvedel nekaj edinstvenih tur in se je v skoraj nepremagljivih gorskih položajih, po mnenju njegovih znancev, počutil kakor doma. Reiss je veljal kot skrajno zanesljiv in preudaren turist. Pri številnih alpinskih reševalnih akcijah je izkazal svojo pripravljenost pomagati ter je bil tudi nedosežno vztrajen.

Po zadnjih poročilih avstrijske himalajske odprave so Avstrijci izvedli dve prvi turi na dva nad pettisočaka. Pri obeh turah je bil Reiss udeležen. Njegova poslednja akcija, kjer si je, kakor domnevajo, nakopal pljučno vnetje, je bilo raziskovanje jugovzhodne strani Saipala. To podjetje, ki je bilo preračunano na osem do deset dni, so pričeli Reiss in Chayal s štirimi Serpasi dne 21. maja. Po prvih poročilih se je utegnil Reiss 29. ali 30. maja vrniti v glavni stan ekspedicije. Ob vrnitvi je moral biti že tako bolan, da je bila pomoč z razpoložljivimi sredstvi brezuspešna, ker je dne 31. maja za pljučnico preminul.

Zelji staršev, da bi preminulega prepeljali v Avstrijo, ne morejo ustreči. Glavno taborišče je 16 dnevni marš od oddaljeno od zadnje železniške postaje. Zaradi silne vročine je transport trupla preko te neprevozne daljave nemogoč. Starši nameravajo zaradi tega postaviti spomenik svojemu sinu na pokopališču v Inzersdorfu.

Neurje povzročilo ogromno škodo

V torek minulega tedna so v mnogih predelih Avstrije pustošile silne nevihte. Posebno so bili prizadeti nekateri kraji na Koroškem, pa tudi na Štajerskem in v Mühlviertlu. Nastale so ogromne škode in več ljudi je ob nenadnih poplavih našlo smrt.

Grozotno je divjalo neurje v Hüttenbergu, kjer je potok Mosinz narasel v najkrajšem času v uničujoč hudournik in se je medtem, ko je ruval drevesa, rušil mostove in tiral seboj ogromne količine hlodov, gramoza in peska, navalil na naselje. Nad poldrugi meter visoko je voda preplavila Hüttenberg. Spodnji del je bil popolnoma pod vodo in na visoko je vdrla voda v prostore poslopij. Oprema je plavala v vodi, omare in kredence so bile prevrnjene, posoda razbita, perilo in obleko je umazana voda odnašala iz sob. V trgovinah je bilo prav tako obupno razdejanje, bale blaga so med zaboji masti in drugih živil plavale v največji zmešnjavi. Velikanska škoda je nastala tudi na poljih, travnikih in vrtovih.

Po odtoku vode je ostalo v vasi metre visoko nakupičenega proda, drevesnih debel, peska in blata. Mnogo hiš je opustošenih in poškodovanih. Rentnik Kle-

men Rodler je našel v potoku smrt, ko se je prav takrat, ko je razbesnela voda odnesla most, nahajal na njem. V Ettenedorfu je deroča voda dveh hudournikov naplavila ogromno gramoza in peska, da je morala elektrarna ustaviti obratovanje. V vasi so morali več hiš izprazniti. Neka žena z otrokom je zbežala na streho ter jo je morala požarna bramba rešiti s čolnom.

Po prvih poročilih ki so bila predložena deželni vladi, so računali škodo, ki jo je neurje povzročilo v teh krajih, na več kot dva milijona šilingov, je pa po dodatnih cenitvah še mnogo večja. Vseh enajst mostov čez potok Mosinz je voda razdejala in odnesla, pri vasi Heft pa je odplavila deroča voda od neke žage 700 kubičnih metrov hlodov.

60. dunajski mednarodni velesejem

Dunajska velesejmska akcijska družba sporoča, da bo dunajski jesenski velesejem 1954, ki bo med tednom od 12. do 19. septembra, 60. dunajski velesejem. Odgovarjač svojemu jubilejnemu značaju bo velesejem izveden v posebno slavnostnem okviru.

Tudi te tvrdke so sodelovale pri Breznikovem baru

Dodatno k naši reportaži o novem gostinskem prostoru pri Brezniku v Pliberku navajamo, da so pri izgradnji in opremljenosti sodelovale tudi naslednje tvrdke: Tapetnik Robert Gebauer v Pliberku je okusno, prvovrstno in trpežno izvedel oblaginjenje in dekoracije lokala. Radio in elektro podjetje Janez Kreutz je dobavilo moderno koncertno garnituro, sestojajočo iz radioaparata, magnetofona in zvočnika. Trdka FAEMA je po posredo-

vanju zastopnika Edmunda Titz, kavarnarja v Celovcu, Lidmanskyygasse 15, montirala prvovrstni povsod priznani kavini espresso-stroj, (Kavarna Titz odpre ob šestih jutraj, kar je ugodno za goste, ki prihajajo v Celovec z jutranjimi prevoznimi sredstvi.)

Radio aparate
električne potrebščine in orodje
kvalitetno in pod ugodnimi pogoji dobavlja

JANEZ KREUTZ
CELOVEC - KLAGENFURT
St. Ruprechtstrasse 10

Blazinjenje (Polsterarbeiten) in dekoracijska dela

ki se odlikujejo po solidnosti,
trpežnosti in okusu

izvaja tapetnik

Robert Gebauer
PLIBERK - BLEIBURG

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah: 6.05 Glasbeni jutranji pozdrav — 8.30 Pozdrav zate — 11.45 Za podoželsko ljudstvo — 12.00 Opoldanski koncert.

Poročila dnevno: 5.49, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 19.45, 22.00, 00.00.

Sobota, 3. julij:

8.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. Zvočna igra — 11.00 Za dobro voljo — 14.30 Pozdrav zate — 15.15 Kulturno zrcalo — 15.30 Iz vseh dolin zveni — 18.05 Iz parlamenta — 20.00 „Moja nečakinja Suzana“.

Nedelja, 4. julij:

7.05 S pesmijo pozdravljamo in voščimo — 8.00 Kmečka oddaja — 10.00 Maša — 14.45 Pozdrav zate — 17.00 Glasba — 19.25 Šport — 20.00 Slušna igra — 21.30 Igra Wilhelm Durnka.

Ponedeljek, 5. julij:

11.00 Veder dopoldne — 14.30 Slov. poročila in objave. Iz tehnike in znanosti — 16.00 Zrak in luč in sonce — 18.45 15 pestrih minut — 20.00 Leteči mikrofoni — 20.05 Svet iz leta 1914 — 20.30 Pesmi in plesi iz Predarlškega.

Torek, 6. julij:

11.00 Dopoldanski koncert — 14.30 Slov. poročila in objave. Zdravniški vedež: Dolgost življenja pri različnih narodih in plemenih. Okno v svet — 15.00 Vesela otroška oddaja — 16.20 Iz vseh dolin zveni — 18.30 Glasba — 20.00 „Julius Cäsar“, opera — 22.40 Športniki pred mikrofonom.

Sreda, 7. julij:

11.00 Ljudske pesmi — 14.30 Slovenska poročila in objave. Slovenske pesmi — 15.00 Otroška ura — 15.30 Luč in zrak in sonce — 16.30 Koroški knjižni kotic — 17.30 Plesna glasba — 20.05 Okrog življenja E. T. A. Hoffmanna — 21.35 Mala šlager-parada.

Četrtek, 8. julij:

11.00 Dopoldanski koncert — 14.30 Slovenska poročila in objave. Majorca — 16.15 Baletna glasba — 18.30 Za našo vas — 20.00 Šlagerji — 20.30 Dela Mozarta.

Petek, 9. julij:

11.00 Veder dopoldne — 14.30 Slov. poročila in objave. Od pravljice do pravljice — 17.25 Za naše otroke — 20.05 Radijski oder — 21.15 Igra orkester radia Celovec.

RADIO LJUBLJANA

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah: 5.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! — 6.30 Radijski koledar in prireditve dneva — 7.00 Pregled tiska — 7.30 Za gospodinje — 8.30 Za pionirje — 12.20 Za naše kmetovalce — 13.15 Zabavna glasba — 15.30 Zeleži ste — poslušajte (razen ob sredah) — 16.00 Utrinki iz literature — 16.15 Promenadni koncert — 17.10 V plesnem ritmu — 19.00 Zabavna glasba — 19.30 Radijski dnevnik — 23.00 do 24.00 na valu 327,1 m Oddaja za tujino.

Poročila dnevno ob: 5.05, 6.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 3. julij:

12.00 Pisan spored domačih pesmi — 14.30 Turistična oddaja — 18.00 Okno v svet —

18.10 Po Koroški in Beli Krajini v pesmi in plesu — 20.00 Za ples in razvedrilo — 20.30 Pisan sobotni večer.

Nedelja, 4. julij:

8.15 Domače pesmi za prijetno nedeljsko jutro — 9.00 Otroška predstava — 12.30 Pol ure za našo vas — 16.30 „Neznani talenti“ — 18.00 Radijska igra — 20.00 Francoski žansoni — 20.30 Športna poročila — 20.40 Večerni koncert opernih arij.

Ponedeljek, 5. julij:

12.00 Domače pesmi 14.30 Novi filmi — 18.00 Nasveti za dom — 20.00 Mali koncert lahke glasbe — 20.30 Radijska univerza.

Torek, 6. julij:

12.00 20 minut z Veselimi godci — 14.30 Iz znanosti in tehnike — 14.40 Slovenske narodne pesmi — 18.00 Športni tednik — 20.00 Koroška v narodni pesmi.

Sreda, 7. julij:

13.30 Melodije za razvedrilo — 15.15 Zabavna glasba — 18.00 Modni kotic — 18.50 Okno v svet — 20.30 Radijska igra.

Četrtek, 8. julij:

13.30 Melodije za razvedrilo — 14.30 Kulturni pregled — 14.40 Domači napeti — 18.00 Zdravstveni nasveti — 18.50 Domače aktualnosti — 20.00 Slovenske, koroške, bosanske, dalmatinske in makedonske narodne pesmi.

Petek, 9. julij:

12.00 Slovenske narodne pesmi — 14.30 Nekaj za lovec — 18.00 Iz bojev naših narodov — 18.30 Umetne in narodne pesmi — 20.00 To in ono iz arhiva slovenskih narodnih pesmi.

FAEMA

REPREZANTANCA — ZASTOPSTVO

Edmund Titz, kavarna
CELOVEC — KLAGENFURT
Lidmanskyygasse 15 / Tel. 53-34

**Največja svetovna
proizvodnja
kavinih espresso-strojov
za krema-kavo**

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10. Telefon 56-24. Za vsebino odgovarja: Rado Janežič. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov Klagenfurt, 2, Postschließfach 17.